teekäija

oktoober

KRISTLIK AJAKIRI
AASTAST 1904
10.2018
hind 3€
teek.ee

EINIKE PILLI:
„Olla ikka siinsamas kohal!”

Ega sinu usk ole devalveerunud?

„I have a dream” – Mul on unistus

Lisbel kutsub südameid äratama

Lehari Kaustel dirigeeris paavsti visiiti

Mooste aastapäeva ühispildile mahtumiseks tuli rivistuda palvela ette. Foto: Silver Järg.

Mustamäe ja Mooste neli kohtumist

Allan Saukas, Mustamäe vabakoguduse pastor

Sellel kalendriaastal on EKB Liidu palve- ja osadusvõrgustiku üheks tandemiks Mooste Baptistikogudus ja Tallinna Mustamäe Kristlik Vabakogudus.

Mooste asub maalilises Kagu-Eestis Põlva maakonnas Põlva vallas, kus elab 14 000 elanikku. Kogudus käib koos keset ilusaid viljapõlde 1929. aastal ehitatud palvelas. Mustamäe vabakogudus tegutseb Tallinnas Kristiine linnaosas Marja asumis. Meie teenistused toimuvad „ülemises toas“, mida rendime Talleks Eestilt. Linnaosas, mis on justkui meie sihtgrupp, elab 68 000 elanikku. Seega on mõlema koguduse põllud suured.

1. jaanuaril saabus pastor Ermo Jürma tervitav e-kiri Mustamäele. Kiiresti järgnesid mõned telefonivestlused. Esimene, mõlema koguduse juhtide kohtumine leidis aset liidu aastakonverentsil. Seal ütles Gunnar Kotiesen oma jutluses delegaatidele, et on aeg võtta kohvitass ja minna ning teha juttu inimesega, kellega sa tahad rohkem tuttavaks saada.

Maikuus käisime Mustamäe esindusega Moostes. Külastasime oma uusi sõpru nende aastapäeval, mis langes ka nelipühale. Me jõudsime Lõuna-Eestisse juba laupäeval, käisime imekaunis Taevaskojas ja Mooste restaureeritud mõisakompleksis.

Palvelas saime väga sooja vastuvõtu osalisteks. Järgmisel päeval oli suurepärane jumalateenistus, kus võisime ühiselt üksteist ja Jumalat teenida. Tänulikult kuulati meie ansamblilaulu, tunnistusi ja jutlust. Meil oli võimalik jätta nende klaverile ka ühe uue laulu noot. Loomulikult järgnes vabas õhus rikkalik pidusöömaaeg koos arvukate lauavestlustega. Pealinnast võtsime kingituseks kaasa elupuu, mis pärastlõunal palvela ette istutati. Kuuldavasti elas see kuuma suve üle ja kasvab jõudsalt edasi.

Augustis toimus vastukülastus. Ermo jagas sõna, vend Allar tunnistas ja Mooste koor Siiri juhatusel laulis ilusaid laule. Kuna meil ei ole kirikuaeda, kingiti meile ilus küünlajalg koos küünlaga. Peale lauaosadust toimus ühine soovilaulude laulmine – usurahvas valis nii Võidu-, ülistus- kui ka vaimulikke rahvalaule. Tundus, et hoogu saadi aina juurde. Ja siis tuli lahkumishetk, kus palusime üksteisele õnnistust ja saatsime Mooste rahva teele. Nendel oli veel kauaaegne kava külastada loomaaeda, kuhu 250 kilomeetri kauguselt ju sageli ei satu.

Järgmine tore kohtumine Ermoga oli Nuutsakul pastoriperede laagris. Seal selgus kindel otsus, et meie koguduste koostööst tuleb kirjutada Teekäijasse artikkel.

Nii hea, et meil on olnud selline vahva aasta täis erinevaid kohtumisi ja üksteise püsivat palves kandmist. Tegelikult ei ole see aasta ju veel läbi.

On oluline teada, kes on need õedvennad, kellega me käime ühist teed. Kristuse ihu liikmed ei ela igaüks oma mätta otsas, mida nad peavad parimaks ja õigemaks (eestlasele väga omane mõtteviis), vaid Issand on kutsunud meid koos toimivaks ihuks. Nii kasvame ja areneme armastuses ning Püha Vaimu rahusideme läbi.

Ja viimaks: „Ärgem jätkem unarusse oma koguduse kooskäimist, nõnda nagu mõnel on kombeks, vaid julgustagem selleks üksteist – ja seda enam, mida rohkem te näete seda päeva lähenevat“ (Hb 10:25). ■

▲ Augustikuu hommikune jumalateenistus Mustamäe koguduses. Foto: Saamuel Suurmõts.

6–9 Arvan, mida ma olen õppinud elus, on nautida hetke. See on võib-olla asi, mida ikka veel tuleb õppida. Elus on omad perioodid – on aeg minna vette, on aeg astuda vee peale, on aeg mõelda, kuidas jõuda teisele poole. Võib-olla kõige olulisem on see, et hoida neid kõiki koos ja olla ikka siinsamas kohal. Foto: Meego Remmel.

12–13 Meil on algkoguduselt muidugi palju õppida ja eeskujuks võtta. Kuid meie pole algristikogudus, vaid me oleme liikumas lõppristikoguduse poole. Jumala suured tõotused on ka meie tänase jaoks. Foto: Karin-Liis Tambaum.

14–16 Eesti Piibliseltsi juhtimisel loeti mõlemal hommikul uue piiblitõlke juba tõlgitud osi. PP-festivali fookuses on jätkuvalt Piibel, selles pole kahtlustki, kuid veel enam piibliópetuse praktiline elluelamine noorte poolt tänases Eestis. Foto: Liis Kivend.

SISUKORD

- Esikaanel. Einike ütleb, et paljajalu ja looduses on kõige parem! Foto: Ahto Alasi.
- Tagakaanel. Foto: Päivi Palts.

2 Mustamäe ja Mooste neli kohtumist Allan Saukas

4 Miks on nii raske abi küsida? Laura Maide

5 Looja hoolitseb oma loodute eest Ermo Jürma

6 Einike Pilli: „Olla ikka siinsamas kohal!“ Meego Remmel

10 Ega sinu usk ole devalveerunud? Kristjan Kalamägi

12 *„I have a dream“* – Mul on unistus Sander Tulk

14 PP 40 lood elavad noorte eludes edasi Sven-Joonatan Siibak

15 Sinu lool on mõju Enely Lehtme

16 Piiblipäevade ajaloost Erki Tamm

17 Jeesus ja Püha Vaim Johannese evangeeliumis Peeter Roosimaa

20 Juhtimise kultuuri katel Merle Kotiesen

21 Mida GLS on Eesti kogudustele andnud? Alland Parman

23 Euroopa Baptisti Naiste Ühendus 70 Haldi Leinus

23 Mõtete laeva lastimine Joosep Tammo

24 Uus kiituslaul meie kogudustes Ragne Kivimets

25 Mustamäel seati pastoriametisse Allan Saukas

25 Ordineeriti Tõrva ja Valga koguduste pastorid

25 Nõmmel seati ametisse pastor Veikko Võsu

25 Mis on armastus? Ristsõna

26 Lisbel kutsub südameid äratama Lisbel Serbin

27 Lehari Kaustel dirigeeris paavsti visiiti Ermo Jürma

28 5. Moosese 8:7–18

MIKS ON NII RASKE ABI KÜSIDA?

■ Sõbralt Sõbrale Nõustamiskeskuse pereterapeudid Karita Kibuspuu ja Maire Latvala
■ Intervjueeris Laura Maide

9. novembril peavad Karita Kibuspuu ja Maire Latvala kõigile huvilistele Tartus, Annemõisa 2 tasuta koolituse „Miks on nii raske abi küsida". Fotod: Iren Mõttus.

MILLIST ABI TE INIMESTELE PAKUTE?

Pereterapeut tegeleb kõige laiemas mõttes suhetega – olgu siis abikaasade, laste ja vanemate, sõprade või tuttavate vahel. Pereterapeudid ei vaata inimest üksikindiviidina, vaid osana teda ümbritsevast kontekstist ja peresüsteemist. Peaaegu kõik suhteprobleemid on otsapidi seotud lähedusega – seda võib olla kas liiga vähe või teistpidi liiga palju. Ja loomulikult on kusagil kõige alguses ja lõpus ka inimese baasigatsus oma Looja järele.

Tihti on inimesed enda jaoks paika pannud kriteeriumid, mille põhjal neil on õigus abi otsida. Terapeutide jaoks selliseid kriteeriume ei eksisteeri. Elus on nii negatiivseid kui ka positiivseid kriise. Viimased võivad olla näiteks pesast välja lendamine, partneri leidmine või laste sündimine. Kõigis nendes olukordades võib terapeudi poole pöörduda. Võib ka tulla lihtsalt reflekteerima või kõvasti mõtlema ja kõrvalseisja tagasisidet saama.

MILLIST VÄÄRTUST LISAB SEE, ET OLETE KRISTLASED?

Kristlastest pereterapeutidena mõistame kristlasest kliendi maailmapilti ja tajume paremini muresid, mis on seotud usulise arengu või kogudusesiseste konfliktidega.

Oluline lisaväärtus on ka see, et vaatamata professionaalsele väljaõppele ei pea me kristlastena toetuma ainult iseenese tarkusele. Me palvetame kõigi inimeste eest, kes meie juurde tulevad, ükskõik kas nad on kristlased või mitte. Sageli oleme keerulistes olukordades kogenud, kuidas Püha Vaim on andnud tarkust küsida õigeid küsimusi, mis omakorda on viinud lahenduste leidmiseni.

KUI JULGED ABIKÜSIJAD KOGUDUSTE LIIKMED ON?

Nooremad inimesed on julgemad. Neil on lihtsam aktsepteerida seda, et raskused ja väljakutsed on kristlase elu loomulik osa. Abi küsimist tajutakse loomuliku ja sobilikuna.

Keskealise ja vanema põlvkonna jaoks on abiküsimine keerulisem. Sageli on inimesed ise erinevaid eneseabi- või psühholoogiaraamatuid lugenud ja leiavad, et kuna nad pole sealt abi saanud, pole ka terapeudil neile midagi uut öelda. Teraapia ei ole aga teadmiste andmine, vaid nende toomine tunnete tasandile ja uutmoodi suhtemustrite harjutamine.

Samamoodi mõjutab vanema põlvkonna suhtumist abiküsimisse ajalooline taust. Ajal, mil meie rahvast Siberisse küüditati, ei teadnud inimesed kunagi, kas nad saavad oma naabrit või töökaaslast usaldada. Inimesed harjusid isiklikke asju varjama. Ka kristlasena tuli hoida üsna madalat profiili.

MIS MUUDAB ABIKÜSIMISE RASKEKS?

Tihti usuvad kristlased, et Jumal lahendab kõik meie probleemid. Jumal vaieldamatult teebki seda, aga päris tihti kasutab ta selleks ligimesi meie ümber. Kuigi Jumal on kõikvõimas ja võib hetkega olukordi muuta, siis tihti tahab ta meid läbi eluraskuste ja probleemide lahendamise kasvatada. Nii nagu iga inimene käib pere- ja hambaarsti juures, võiks ta külastada ka hingearsti. See ei tähenda, et ta ei usalda Jumalat.

KUI KINDEL SAAB NÕUSTATAV OLLA, ET TEMA KONFIDENTSIAALSUS SÄILIB?

Spetsialist, kes konfidentsiaalsust murrab, pole professionaal. Igasuguse hingehoidliku ja terapeutilise töö põhialus on konfidentsiaalsus. Pereterapeudi ruumis räägitu jääb sellesse ruumi. See ei kuulu isegi kodus abikaasaga arutamisele. Tõsi, seadus kohustab konfidentsiaalsust murdma ühel juhul – kui inimese jutust tuleb selgelt välja, et ta plaanib enda või kellegi teise elule ohtu.

Teistpidi julgustame inimesi mõtlema sellele, mis juhtub, kui keegi sind terapeudi ukse taga kogemata kohtab? Kohates koguduseliiget hambaarsti ukse taga, ei mõtle keegi, et teine inimene ei pese oma hambaid. Samuti ei tähenda pereterapeudi juures käimine, et inimene ei tule oma eluga toime. Mida läbipaistvamad meie elud on, seda vähem eksime silmakirjalikkuse suhtes, millest ka Jeesus palju rääkis. Ka meie mõlemad, olles ise pereterapeudid, oleme teatud eluhetkedel nõustajate juurest abi otsinud ja sellel on olnud suur väärtus. ■

teekäija

teek.ee
10/2018 (303)
ISSN 1736-1605
Eesti Evangeeliumi Kristlaste ja Baptistide Koguduste Liidu väljaanne

Peatoimetaja: Ermo Jürma
Tel 56220045
e-post: ermo@teek.ee

Toimetusrühm:
Märt Saar, Toivo Tänavsuu, Leho Paldre, Hele-Maria Taimla

Keeletoimetaja: Tiiu Palm

Toimetuse aadress:
Koskla 18, 10615 Tallinn
Tel 6700698

Trükk: AS Rebellis

Kujundaja: Päivi Palts

TELLIMINE
- Teekäija kodulehelt: teek.ee
- pangaülekandega: Eesti EKBK Liit, Swedbank EE732200001120064572 (selgitusse: oma nimi ja aadress, kuhu ajakirja tellitakse)
- EEKBKL kantselei: tel 6700698
- koguduste kaudu

Tellimishinnad:

1 aasta (11 numbrit):	25 €
poolaasta (6 numbrit):	14 €
pastori- ja sõbratellimus:	20 €
Skandinaavia, Euroopa:	45 €
Kanada, USA:	60 €

Reklaamihinnad:

	1 lk	½ lk	¼ lk
4 värvi	64 €	42 €	25 €
2 värvi	38 €	22 €	13 €
1 värv	25 €	16 €	10 €

LOOJA HOOLITSEB OMA LOODUTE EEST

■ Ermo Jürma, Teekäija peatoimetaja

Meie lootused, meie vajadused, meie palved on Jumala juures õigel aadressil.

Piibli paljudel lehekülgedel rõõmustab meid Jumala lihtne ja otsene usaldamine. Oktoobrikuisel lõikustänupühal loeme: „Kõikide silmad ootavad sind ja sina annad neile nende roa omal ajal“ (Ps 145:15).

Kuidas psalmist seda ütleb, näitab, et see on tema alustrajav eluvaade, jah, enesestmõistetavus, et Looja hoolitseb oma loodute eest. Meie lootused, meie vajadused, meie palved on Jumala juures õigel aadressil. Laulja oli seda kogenud ja kaasalauljad tema ümber samuti ning ajaloo ühiskooris veel miljonid. Seda kogevad inimesed ikka ja jälle. Kas ka sina oled sellel tänulikkuse laulupeol?

Kes töötab arvutiga, see teab, kui olulised on ühe programmi algsätted. Nendega pannakse paika iga dokumendi kirjatüüp ja tähesuurus, väljanägemine jne. Kui need ei klapi, tulevad kiiresti probleemid. See ajab närvi ja siis tuleb kogu tekst käsitsi üle käia.

Tänulikkusel on aga mitmeid vaenlasi, nimetaksin vaid viit.

Uhkus. Uhke inimene usub, et tema on saavutanud kõik ise, ta on tubli ja võimekas, tal jätkub jõudu. Kõik on kontrolli all, milleks tänada veel kedagi teist!

Enesestmõistetavus. Me võtame paljusid asju loomulikena. Kuid mis on enesestmõistetav? Kas see, et olen terve, võin hommikul tõusta, hingata, elada, mul on töö ja kodu, toit ja riie? On see enesestmõistetav, et inimesed mõtlevad minu peale? Kas sõprus, armastus ja truudus on enesestmõistetavad? Õieti pole miski enesestmõistetav, ka mitte pisiasjad, ei hea uni ega triigitud voodilinad, ei kaetud toidulaud ega lilled vaasis.

Hajameelsus. Eks me lähe paljust heast ja ilusast märkamatult mööda, oleme lihtsalt pimedad. Elame kiirustades ja rahutult, polegi aega ümber vaadata. Ehk oleme oma probleemidega nii hõivatud, et ei suuda keskenduda ega märka väikest õnne, igapäevaseid rõõme.

Liigne nõudlikkus. Me arvame, et seda ja toda peaksime kindlasti veel saama. Me kaupleme ja kerjame. Kus on esiplaanil oma õiguse tagaajamine, oma nõuete esitamine, seal sureb tänumeel juba eos.

Ärahellitamine. Meil on suur valik, palju pakkumisi, letid lausa lookas. Nagu lapsed, kellel on liiga palju mänguasju. Hellitatud inimene ei aimagi enam asjade väärtust ja kaotab tänutunde. Ta tahaks aina enam ega saa kunagi küllalt.

Õnnetuseks ongi paljude (elu)arvuti programmid vigased ja need tuleb kas parandada või välja vahetada.

Vaid Looja saab meie südame uuendada – ja siis on see täis tänu kõigi tema heategude eest ning see paneb ka meie suu laulma. ■

▲ Kuulamine on Einikese üks lemmiktegevusi. Foto: Anete Toming.

Einike Pilli: „Olla ikka siinsamas kohal!"

■ Juubilari usutles Meego Remmel, 3D koguduse koolituspastor

Istume Tallinna lahe ääres. Mis mõtteid meri sulle toob?
Mulle meri meeldib. Arvan, et Tallinna tüdrukuna on meri osa minust, avarusest ja piiridetа olemisest.

Mina mõtlen ikka, mis edasi: kas minna veele, vette, teisele kaldale või lihtsalt istuda ja nautida hetke? Mis seosed sul siin kivi peal istudes tekivad?
Arvan, mida ma olen õppinud elus, on nautida hetke. See on võib-olla asi, mida ikka veel tuleb õppida. Aga elus on omad perioodid – on aeg minna vette, on aeg astuda vee peale, on aeg mõelda, kuidas jõuda teisele poole. Võib-olla kõige olulisem on see, et hoida neid kõiki koos ja olla ikka siinsamas kohal.

Tundub, et tegelikult sa oledki inimene, kes oskab olla spontaanne ja loominguline, samaaegselt ratsionaalne. Hoiad hästi tasakaalu. Kuidas sa seda suudad?
Ega ma ei tea ju. Ma olengi selline. Mõtled, et praegu ongi kõige parem allesjäänud elu hetk. Ei tasu seda käest lasta! Väga ratsionaalne! Eluraskused on aidanud näha, et lihtsad asjad ei ole nii enesestmõistetavad. Minus on aastatega kasvanud äratundmine, et on nii palju head – seda tuleb märgata.

Sind kõrvalt vaatavad inimesed, ka mina, tõdevad, et oled alati positiivne, rõõmsameelne, leiad ikka tänupõhjust. Tuleb see eaga või on su loomuses – koos Jumalaga elatud elus?
See tuleb mul kergelt. Jumal on nii palju head teinud. Ei saa ju poriseda, kui hästi on. Ja kui on keerulisemad ajad, siis kuidagi lähevad needki ju mööda?

Mille eest sa tänulik oled?
Jumala-suhe on mu ellu väga palju andnud, toonud tasakaalu, isegi emotsionaalsuse-ratsionaalsuse vahel. Kui mõni asi kisub negatiivses mõttes emotsionaalseks, aitab Jumalaga läbirääkimine ja tasakaalustamine.

Perekonna eest, ilmselgelt. Oleks ilmalik öelda, et mul on vedanud. Jumal on väga hea olnud. Mõnda asja hakkad kontrastina tajuma. Olen väga tänulik sõprade eest, kellega olen ümbritsetud ja kes lasevad mul olla, kes ma olen. Samas nad teevad ka minust selle, kes ma olen. Ainus häda on, et mul on ebanormaalselt palju häid sõpru.

Teen tööd, mis mulle meeldib. See

Mida ma olen õppinud elus, on nautida hetke.

polnud töö, mida ma oleks ise plaaninud või tahtnud. Kui aga tagasi vaatan, siis mu ettevalmistus sobib sellega. Isegi kasvamine ettevõtjate peres kulub ära, kui tuleb finantspoolega tegeleda. Kõik tuleb kuidagi hästi kokku.

Mulle väga meeldib noorte inimestega tegeleda ja tulevikku luua. See on ka vastutus. Siiski – ma ei muretse – kuidagi on Jumal aidanud suured mured tema peale panna.

Meeldib kogudus, kus olen. See ei ole ühetaoline ja alati kerge kogudus. Aga meeleolu on meil hea. Paljud ütlevad, et meil on kodune tunne.

Ma olen suur Eesti fänn. Olen ka mujal elanud: pool aastat Ameerikas ja üle kolme aasta Tšehhis ja veel jupikesi Soomes ning Inglismaal. Nüüd tean selgemini kui varem – ma ikka armastan seda maad väga.

Kas sa muretsed mingite asjade pärast vahel, ja kui, siis mis su südant muretsema paneb?
Mulle õudselt meeldib risk. Põhiliselt muretsen, et ma riskiga üle ääre ei läheks. Armastan asjadest otse rääkida. Pole ju mõtet öelda asju, milles pole väljakutset või kasvuruumi. Ka seminari juhtides võtan päris palju ette. Mõnikord ei tea, kas me suudame ettevõetud tee lõpuni kõndida ja kas teised jaksavad järele tulla. Muretsen natuke, sest mõte on julgem kui reaalsus. Ja vahel muretsen meie liidu pärast. Mõtlen, kuidas need arengud kõik lähevad. Muretsen koguduse pärast. Üks murekoht on, kui ma ei näe head järelkasvu. Aga seal on Jumal mind rahustanud, et „Einike, see on minu töö, mitte sinu töö, võta rahulikult“. Harjutan seda. Siiski arvan, et mul on olnud suhteliselt kerge elada, sest ma ei muretse mõnede asjade pärast, mille pärast inimesed mu ümber muretsevad. Ilmselt see on naiivne ja naiselikult rumal, aga ma ei muretse suure poliitika pärast. Tunnen, et palvetada tuleb ja siis tuleb elada sellega, mis tuleb. Vahel mõtlen, et selle, mis olnud, oleme üle elanud, küll elame järgmised asjad ka üle. Ja siis muretsen veel, et teen kogemata mingi jama. Mu hirmsaim õudusunenägu on, et saadan mingi isikliku e-maili liidu listi. Aga õnneks pole seda juhtunud.

Oled öelnud, et vahel tundub, nagu peaksid kogu maailma kätel hoidma, vastutama, et kõik tuleksid toime?
Et kipun liidu pärast muretsema, on üks ülemuretsemise näide. See on pigem Erki Tamme mure. Aga mul on vist kalduvus – see on mu nõrk koht – vastutada rohkem kui peaks. Ilmselt tuleb see mu taustast pere vanima lapsena. Siis ütlen endale, et nüüd ei ole minu vastutus, et ma ei pea – ja nii saab ratsionaalne emotsionaalset kontrollida.

Ütlesid, et Jumala-suhe teeb sind tänulikuks, et saad temaga asju läbi rääkida. Kuidas see käib?
Mu lemmikud on pikad sõidud üksi autos. Kui on mõni sõlm kuskil sees, pean ma natuke endas selgust saama. Armastan asju häälega Jumalale rääkida. Saab ära rääkida ka kõik need jutud, mis kipuvad kuskile hingenurka jääma. Kui kohale jõuan, on hingetuba puhas. Piibli lugemine tasakaalustab. Vahel tervendab, vahel korrigeerib. Jumala-suhte juurde käib ka inimsuhete korrastamine. Saan aru, et mina päris lõpuni ei vastuta selle töö tulemuslikkuse eest, mida teen. Aga vastutan selle eest, nagu Pühakiri ütleb, et ei lase ühtegi kibeduse juurt kasvama.

Milline see Jumal on, keda sa tunned ja kellega sa suhtled? Kas Jumal armastab ka nalja, nagu juutidel, lõbutseb koos sinuga?
Jumalal on väga hea huumorimeel, arvan. Jumal tunneb rõõmu lainetest ja muusikast, ta ei hoia ennast tagasi. Nagu meie abielus Toivoga. Nagu noored, kellega mulle meeldib olla. Igatsen seda jumalikku rõõmu rohkem kogeda koguduse kontekstis. Minu ja Jumala vahel on see väga olemas.

Kuidas sa oma mehega neid hetki naudid, mis teile tähenduslikud on? Mida te koos teete?
Oleme õppinud teineteisele süstemaatiliselt aega võtma. Kuna elame natuke ebanormaalse graafikuga, siis planeerime pikalt ette. Meil on uus tore traditsioon, et viime üksteist sünnipäeval saladuslikku kohta, mida teisele enne ei ütle. Mängulisus meeldib mulle väga. Aeg-ajalt liigume täitsa eri trajektoore pidi, aga siis on vahva taas kokku saada ja muljetest rääkida. Ei pea kogu aeg olema kõrvuti. Muidugi teeme asju ka koos. Meil on kombeks öelda, et mina aitan Toivot koguduses ja tema mind seminaris. Lisaks on meie suhtes teineteise emotsionaalset toetamist. Ütlesin kord Toivole, et mul on rasketel hetkedel väga vaja, et ta mind toetab. Siis ta vaatas mulle otsa ja ütles, et tal on samamoodi toetust vaja.

▲ Džässilik improvisatsioon ja üksteise toetamine on osa Einikese elufilosoofiast. Foto: Karin-Liis Tambaum.

▲ Einikesele on alati meeldinud laste ja noorte keskel. Foto: Margus Antson.

Oled öelnud, et olete Toivoga väga erinevad. Kuidas see dünaamika teil töötab?
Ma arvan, et oleme õppinud teineteise erinevustega elama. Vahel ikka ajab naerma ka, kui teine väga teise äärde läheb. Mul on hea meel, et meie abielus on ruumi. Kui üks tahab midagi teha, siis teine ütleb, et „mine ja ma ootan sind tagasi". Või üks tahab jääda ja teine käib ära ja tuleb tagasi. Oleme olulistel hetkedel teineteise kõrval olnud: koos kõik lapsed sünnitanud ja koos oma doktorid kaitsnud.

Kas teie abielus on ka võistlemist?
Olen ammu harjunud sellega, et Toivo on minust targem ja parem. Oma mehe varjus on päris hea elada.

Mida on su ellu kinkinud lapsepõlvekodu?
Lapsepõlvekodus olime paras itaalia perekond – emotsioonid olid tugevad ja rahvast palju – kuus last. Aga meil lubati olla me ise ja ma pean seda üheks suurimaks kingituseks, mis ma olen kodust kaasa saanud. Lisaks veendumusele, et Jumal on olemas ja et mind armastatakse.

Sul on veel kolm poega.
Võib-olla Jumal teadis, et ma pole väga hea tüdrukutega nunnutaja, ja kinkis mulle pojad. Mulle meeldivad rohkem metsikud tüdrukud. Vanemana lapsi kasvatades ju kunagi ei tea, kuidas nad välja tulevad. Ja siis on mingid perioodid, kus tead veel vähem, kui arvasid, et tead. Ja siis istud ühel päeval nendega ühe laua taga ja oled Jumalale ütlemata tänulik, et ta on nendest puudulikest vanemlikest võimetest teinud midagi nii ilusat!

Sa panustad lisaks oma perele ka teistesse inimestesse. Sul on täna 12 menteed. Kuidas sa seda suudad?
Ei tohi oma aega täis tuupida. Peab olema mere ääres jutuajamise aegu. Ma väga tahaks, et kui keegi tahab rääkida, siis mul on aega ja mitte liiga kauges tulevikus. Minu suurim dilemma ongi selles, kuidas hoida tasakaalu pere, noorte inimeste ja oma sõprade vahel, keda ise väga vajan. Arvan, et ma žongleerin. Ja eks mõni pall kukub ikka vahel maha ka.

Ilmselt me ei jõua kõike nii või teisiti. Sa oled koolitajana tunnustatud. Mida see sulle tähendab, et elad laiemalt Eesti ühiskonnale?
Olen hoidnud reeglit, et teen kuus ühe päeva koolitusi kristlikust ringist väljas, et hoida kontakti ja reaalsustaju. Palvetan osalejate eest. Olen saanud ja saan jätkuvalt kaasa rääkida eesti hariduse arengutes. Ja kui ärinaiselikult vastata, siis väike lisasissetulek kulub ka ära.

Milline oleks sinu unistuste pilt meie liidu koolitusmaailmast?
Me ütleme seminaris, et oleme kogu-duste kasuks ja kasvuks. Seepärast vastan läbi koguduste. Ma väga igatsen, et kõigis meie kogudustes on liidu arengukava sarnaselt tasakaal Jumala sõna ja Jumala väe vahel. Igatsen, et neis on tarka mõtet, intelligentset arutelu, aga ka Vaimu väge. Unistan, et meie juhid on kõrghariduse tasemel teoloogias, et nad suudavad Jumala sõna hästi õpetada. Ja igatsen, et meie kristlikes kogukondades tunnevad inimesed ennast armastatuna, ükskõik millised nad siis pole. Jumalik järjekord on armastus enne meeleparandust.

Mida võib meie teoloogiline mõte anda laiemalt Eesti ühiskonnale või laiemalt Euroopale, maailmale –, mida mitte kusagilt mujalt ei saa?
Sa küsid väga suure pildi küsimusi. Ma proovin Eesti otsast peale hakata. Eestis saame ikkagi hoida kristlikke väärtusi pildil. Peaksime seda võib-olla palju julgemini tegema. Aga tegema kristlikus meelsuses. Mul on vahel raske näha agressiivset kristlike väärtuste eest seismist. Selles on isegi terminite vastuolu. Seminaril on koos kogudustega maa soola roll, et palvetada oma rahva eest. Vahel mõtlen, et kui õnnestuks kuidagi Eesti rahva muret vähendada ja üksteisest hoolimist suurendada. Kui inimesed leiavad tasakaalu ja toetuspinna Jumalas ning leiavad osaduskonna, kus kogevad tuge, muutuvad nad ka ühiskonnas teistsugusteks. Siis on meil kõigil hea siin maal elada.

Aga ilmalike kõrgkoolide esindajatega suheldes räägin seminarist kui näitjuhtumist, kus oleme üht-teist juba proovinud. Ja nemad vaatavad: kas see on tõesti võimalik? Aga meil ongi need asjad võimalikud! Meil on väike kool, inimesed tulevad kaasa. Eesti roll võib ka olla maailmas see, et me suudame midagi ette näidata. Mingeid asju juba ju suudame, kus meie maad vaadatakse, et vau, neil on võimalik, äkki on meil ka. Aga maailmavisiooni ei ole mul välja mõeldud.

Sa tahtsid oma juubelit pidada niimoodi, et tood konverentsile „Eluloolisi vaateid teoloogiale" kokku kõik oma sõbrad, inimesed, kes on sulle tähtsad. Kui sa saaksid tuua ühe õhtusöögilaua ümber oma koju inimesed, kes on sind teoloogiliselt või eluliselt läbi aegade mõjutanud, kes need oleksid?

Neid on liiga palju, et kõiki ära nimetada. Ma tooksin oma vanemad, kellelt olen õppinud Jumalat tundma. Tooksin oma pühapäevakooliõpetaja Liivia Kausteli. Kutsuksin Kalevi Lehtineni, kelle raamatu abiga õppisin Jumala armu tundma. Tooksin oma flöödiõpetaja Kalju Vesti, kes on õpetanud inimlikku õpetajaks olemist. Tooksin vana hea sõbra Nigel Wrighti, kelle raamatud on mind väga mõjutanud. Ja siis ma tooksin sinna oma lähimad sõbrad, kelleta ma ei tahaks seda õhtusööki iial pidada. Tooksin Toivo, Helle, Meego, Karmeni-Meelise ja Gunnari. Ja siis Sven-Joonatani, mu noore andeka sõbra. Ning Anni ja Joonase, kes häid küsimusi küsivad. Aga selle laua häda on, et see jääb liiga väikseks – neid inimesi on palju veel. Seepärast tegingi konverentsi.

No päris suur õhtusöök tuleks! Ja siis lased veel *jazz*-ansamblil mängida! Miks?

Jazz on minu keel – see lihtsalt kõnetab mind. Mind paelub hea meeskonnamäng – abielus, sõpradega, koguduses, seminaris. See tähendab, et usalduse tase on nii suur, et üksteise käest võetakse ja antakse ja ei kardeta appi minna ega abi küsida ega seda, et mul ei tule nii hästi välja kui tal või mul tuleb palju paremini välja kui tal. *Jazz*'is leiab see kuidagi vormi. Sellepärast on minu jaoks väga võõras ka hierarhiline juhtimismudel. Ma saan hakkama, kui vaja, aga ise ei tahaks selliseid meeskondi luua. Hästi elatud elu on nagu hea *jazz*. Seal on vaja improviseerida, rolle vahetada, teha vastavalt sellele, kuidas hetkel mingi roll välja kannab.

Mida sa oma elu järgmiseks 50-ks soovid?

Ma tahaksin rohkem mere ääres istumist nautida, seda hetkes olemist. Sest kiirustada ei ole ju enam kuskile. Tahaksin panustada nendesse, kes jäävad, igas mõttes, keskkonna loomise mõttes ja neisse isiklikult ka. Tahaksin, et nad elaksid julgelt, rõõmsalt ja isegi natukene ulakalt – heas mõttes. Tahaksin, et aruka mõtte traditsioon läheks meie koguduste liidus ja meie kogudustes edasi. Et ei oleks pelgalt emotsionaalne, kuigi see on ka oluline, vaid oleks sügavuti minev. Sellesse tahaks veel kuidagi panustada ja seminar on hea koht seda teha. Olen mõelnud, et ma tahaksin olla veel ühes koguduslikus arenduses järgmise 50 jooksul, meeskonnas, kes ehitab midagi julget, avarat, hästi toimivat ja samal ajal kodust ning üksteist toetavat. Ja lõpuks tahaks lapselapsi ka!

▲ Lähimate sõpradega õnnestub nii töö kui puhkus. Foto: Sven-Joonatan Siibak.

▲ Viimatine perepilt reedab kolme poja julget isikupära. Foto: Margus Antson.

Ja lõpuks tahaks lapselapsi ka!

Aitäh, Einike! See oli suvelõpu viimane soe õhtu. Oli tore. Õnnistatud tulevikku! ■

Kui meie usk devalveerub, teeme järeleandmisi nendes veendumustes, mida Jumal meisse on istutanud.

Ega sinu usk ole devalveerunud?

Kristjan Kalamägi, Viimsi vabakoguduse pastor
Foto: Kaido Haagen.

Sõna „devalveerunud“ kasutatakse küll enamasti finantsvaldkonnas, aga ometi elame ajas, kus paljude usk on kummalisel viisil sarnasesse protsessi kaasatud. Sõna „usk“ on väga jõuline sõna. Seda kuuldes käivituvad inimestes koheselt teatud protsessid.

Ühed tõmbuvad siis sisemiselt kössi ja parema meelega väldiks seda sõna, sest neil on usuga mõned ebameeldivad kogemused. Rahvasuus on käibel isegi arusaamine: ,,Ega ma mingi usuhull ole!“.

Teised reageerivad sellele sõnale ohkega: mida ma nüüd jälle pean tegema, tahaks lihtsalt elada rahus ja käia kirikus.

Paljud lähevad n-ö ,,sisemiselt käima“, sest usk oleks nagu võimalus Jumalalt midagi nõuda ja esmapilgul ongi Piiblis kirjakohti, mis seda toetavad, näiteks: „Kõike, mida te iganes palves endale palute – uskuge, et te olete saanud, ja see saabki teile!“ (Mk 11:24).

Usk on ka magus sõna, sest usu kaudu me oleme päästetud ja usu kaudu oleme meelepärased Jumalale – seda loetelu saaks veel pikalt jätkata.

Vaadates usu tähtsust Piiblis, on lihtne mõista, miks pimeduse jõud püüavad meie usku devalveerida. Võibolla sa küsid, kuidas aru saada, millises seisukorras on minu usk? Tegelikult on olemas teatud näitajad. Inimesele, kes läheb arsti juurde, et teada saada rohkem oma tervise kohta, tehakse analüüs. Vaimses mõttes on samuti „mõõdikud“, mis räägivad meie usust! Kui inimene läheb tohtri juurde vererõhku kontrollima ja saab teada, et see on normaalsest kõrgem, võiks vastata: aga ma ei tunne ju seda. Arstile pole see piisav argument, sest selleks on spetsiaalne aparaat, mis annab informatsiooni tegelikkusest. Enamasti tuntakse probleemi algfaasis, et midagi on nagu korrast ära. Nii nagu inimene kohaneb pikalt kestnud kõrge vererõhuga, harjutakse ka devalveerunud usuga ega saada enam aru, et midagi võiks valesti olla. Kui haigust ära ei tunta ja midagi ette ei võeta, ilmnevad varsti tagajärjed, mida meditsiiniliselt kutsutakse tüsistusteks. Siis pole enam olukord, kus piisab soovituste ärakuulamisest, vaid siin tuleb tegutseda!

Devalveerunud usk avaldub vähemalt kolmel tasandil. Vaatame neid lähemalt.

MIDA MA USUN ENDA KOHTA?

See on midagi, mida me tahaks teatud mõttes eirata, sest see tegeleb meie enda sisemaailmaga. Jeesus rääkis loo, öeldes: „„Igaüks nüüd, kes neid mu sõnu kuuleb ja nende järgi teeb, sarnaneb aruka mehega, kes ehitas oma maja kaljule. Ja sadas paduvihma ja tulid veevood ja puhusid tuuled ning sööstsid vastu seda maja, aga see ei varisenud, sest see oli rajatud kaljule. Ja igaüks, kes neid mu sõnu kuuleb, ent nende järgi ei tee, sarnaneb rumala mehega, kes ehitas oma maja liivale. Ja sadas paduvihma ja tulid veevood ja puhusid tuuled ning sööstsid vastu seda maja ja see varises ja selle kokkuvarisemine oli ränk.“ Ja sündis, kui Jeesus oli need kõned lõpetanud, et rahvahulgad olid vapustatud tema õpetusest“ (Mt 7:24–29).

Kes on majaehitusega kursis, teab, et kõigepealt rajatakse vundament ja selleks tuleb minna sügavuti. Jeesuse õpetus vapustab inimesi ka tänapäeval, sest see erineb palju sellest, kuidas meie asjadest aru saame. Meil tuleb kõigepealt minna enda sisse sügavuti: seal kohtame väga erinevaid sündmusi ja nendega seonduvaid mälestusi, millega tuleks tegeleda!

Lihtne näide. Paljud meist on kasvanud üles arusaamisega ,,Ära sa mõtle endast palju midagi!“. Sellele mõeldes kerkivad kohe lapsepõlvest esile teatud mälestused või probleemi süvendavad sõnad. Need sõnad on sööbinud meie hinge väga sügavalt ja hingevaenlane oskab neid meie vastu kasutada! Tegelikult ta proovis sellist taktikat ka Jeesuse enda peal, aga ta põrus selles katses täielikult. See annab lootust ja kindlust ka meile. Evangelist Luukas kirjutab sündmustest, kus Jeesust pannakse järjest proovile. Selle proovi tuumaks on: kui sa oled Jumala Poeg, siis ütle nii. „Aga kurat ütles talle: „Kui sa oled Jumala Poeg, siis ütle sellele kivile, et see saaks leivaks!““ (Lk 4:3). Rünnak toimus tema identiteedile ehk sellele, mida ta usub enda kohta. Seda on huvitav jälgida, sest kurat teadis, kes

Jeesus tegelikult on, ja see polnud talle üllatus.

See on küsimus ka mulle. Mida ma tegelikult usun enda kohta ja kas see läheb kokku Piibliga? Minu vastusel peab olema ka taeva kinnitus, mis seisneb Püha Vaimu tunnistuses minu sees. Kui meie usk aga devalveerub, teeme järeleandmisi nendes veendumustes, mida Jumal meisse on istutanud. Senised kindlad arusaamad tunduvad siis teatud mõttes enese upitamisena, et mida sa õige mõtled endast! Käes on aeg hüljata sellised mõtted, sest sündides uuesti, me tegelikult sünnime ju Jumala perekonda. Me oleme tema pojad ja tütred! Siin sobib halleluuja hüüda!

Saamueli raamatus on põnev lugu Taavetist ja Koljatist. Nendes sündmustes tuleb eriti teravalt esile erinevus elava usu ja devalveerunud usu vahel. Taaveti ja tema vendade käitumine erines kardinaalselt! 1Sm 17:24 öeldakse, et kõik mehed põgenesid Koljati eest. Samas Taavet küsis (salm 26), mida see mees saab, kes Koljati maha lööb. Taavet uskus, et Jumal võib seda tema läbi teha, ja ta oli täis kindlust! Meie kõigi eluteel on omad „Koljatid". Mida me usume nende kohta? See on otseselt seotud sellega, mida me usume enda kohta. Taavet oleks ju võinud moonakoti vendadele edasi anda ja rahulikult koju tagasi minna, sest isa ülesanne sai justkui täidetud. Tal polnud kohustust rohkem midagi teha. Taavet polnud ka sõtta kutsutud ja ta võinuks usaldada armeed, et küll nad võidavad selle lahingu. Kuid Taavet teadis ja uskus, et Jumal on teda kutsunud ja võidnud oma ülesannetesse.

MIDA MA USUN JUMALA KOHTA?

Esmapilgul võib tunduda, et igal usklikul on selge: Jumal on armastus. Aga usk võib devalveeruda ja siis hakatakse Jumalast mõtlema väga inimlikult. Piiblis on lugu Joonast, kes läkitati Niineve linna ülesandega, kuulutada sellele hävingu saabumist. Ma kujutan ette, kuidas Joona enne läkituse saamist palvetas: „Jumal, ma tahan olla sinule kuulekas ja teha sinu tahtmist." Miks ma olen selles nii kindel? Sest igaüks, kes on kohtunud Jumalaga, soovib seda. Me oleme loodud tema eesmärkide jaoks ja meid pole loodud siia ilma vegeteerima ega lihtsalt mugavat elu elama.

Huvitav on, kuidas reageeris sellisele läkitusele prohvet Joona. Ta ise ütleb, et Jumal „on teinud mere ja kuiva maa" (Jn 1:9). Ja ometi otsustas ta põgeneda Jumala eest laevaga, mis on materiaalne hulpiv puutükk keset merd. Mulle tundub, et ajaloo jooksul pole midagi muutunud, sest ilm on täis inimesi, kes „usuvad", et Jumala eest on võimalik peitu pugeda. Nagu oleks Jumal inimene, kes on kaotanud nägemise. Need olukorrad toovad esile meie devalveerunud usu!

Mulle meeldib ka see, et Jumal ei mõelnud oma plaani Joonaga ümber, ja see annab lootust ka meile meie heitlustes. Alati saab tulla meelemuutuse läbi tagasi Jumala plaanide sisse – see muudab meie arusaamist temast. Näitena võiks tuua, et Joona ei hoolinud üldse sellest, et Jumal tahtis hävitada Niineve linna seal valitsenud ülekohtu pärast ja kasutada teda selle linna päästmisel. Võib-olla ta hakkas kartma, me ei tea, aga ta põgenes Jumala plaani eest. Kui erinevalt vaatasid sellele linnale kaks isikut – Jumal ja Joona!!! Väliselt tundus Joona nende sündmuste alguses eduka mehena, kes on minemas „puhkusele" Tarsisesse. Kõik inimlikud mõtted tundusid justkui täituvat… See polnud ainuke ülesanne, mida Jumal Joonale andis, lihtsalt meie teame seda lugu. Teda ei saadetud pensionile peale neid sündmusi, vaid tal oli muudetud usk ja arusaamine Jumalast. Usun, et Joona osutus läbi selle protsessi edaspidi Jumalale heaks astjaks uutel alustel.

MIDA MA USUN KOGUDUSE KOHTA?

Me elame ajastul, kus elutervet usku koguduse kohta pommitatakse kogu aeg, selleks et meie usk siin devalveeruks. Milles see väljendub? Esmalt, mida me räägime kogudusest? Palju on inimesi, kes on hakanud uskuma, otsekui oleks kogudus mitmes mõttes iganenud ja vana. Tegutsetakse nii, nagu oleks võimalik elada elutervet usuelu lahus kogudusest. Neile võiks öelda: tee sina oma usuga kogudus paremaks. Alusta sellest „väikesest", mida sina saad teha, ja ole avatud taevastele juhatustele. Kogudus pole inimeste idee. Sõltumata hetkeolukorrast, on koguduse idee antud Jumalast. „Ärgem jätkem unarusse oma koguduse kooskäimist" (Hb 10:25). Tasub küsida endalt, millise ootusega lähen mina Jumala kotta? On see „käin ära" või midagi, mida ma ootan, et võiksin seal oma usuga midagi juurde anda?

Võidukat usuteekonda sulle, armas lugeja! ■

> Jumal ei mõelnud oma plaani Joonaga ümber. See annab lootust ka meile meie heitlustes.

▲ Ühe läikiva euromündiga, mis Eestis seitse aastat tagasi käibele tuli, saame oma kaubandusvõrgus tasuda täna väiksema ostu eest kui toona.

„I have a dream!" – Mul on unistus!

- Sander Tulk, Tartu Kolgata koguduse pastori abi
- Fotod: Karin-Liis Tambaum.

Argielu on täis teoloogiat ja ka inimesed, kes otseselt ei õpi seda kui akadeemilist distsipliini, seisavad silmitsi usuliste tõdedega.

▲ „Kõigest 10 detsibelli" – see on umbes puulehtede sahina helitugevus. Kaarel B. Väljamäe rabav etteaste.

Tartu Salemi kirikus toimus 6. oktoobril KUSi teoloogiline arutelufoorum. Päeva eesmärk oli anda osalejatele edasi unistusi, inspiratsiooni ja julgustada olema selline kogudus, milliseks Jumal tahab meid vormida. Motoks valitud sõnad *„I have a dream!"* (Mul on üks unistus!) lausus mustanahaline baptistipastor Martin Luther King Jr, kelle kuulsaks saanud kõne muutis 1960aastatel kogu Ameerika.

Päev algas hommikul kell kümme ja kestis õhtuni välja. Õhus oli rõõmu, uudishimu ja sõprust. Osalejad tundsid, et ees ootavad sisurikkad tunnid põnevate ettekannete, lugude ja vestlustega. Ürituse alapealkiri „Eluloolisi vaateid teoloogiale" tuli hästi esile. Mitmel korral kuulsime sõnavõtjate suust fraasi „Mul pole teoloogilist haridust!", mis andis saalisviibijatele signaali, et tegu on inimestega, kes elavad oma elu nii hästi, kui nad oskavad, ja tahavad omal viisil Jumalale au tuua. Kõige paremini tuli see välja vestluses ettevõtja Raigo Tammoga, kes on rajanud mitmed edukad firmad ja teinud seda kõike Jumala abiga. Raigo ja Toivo Pilli vahelise dialoogi lõpuks kõlas viimase suust hea repliik, et nende vahel on olnud väga mõnus teoloogiline vestlus. Argielu ongi täis teoloogiat ja ka inimesed, kes otseselt ei õpi seda kui akadeemilist distsipliini, seisavad silmitsi usuliste tõdedega.

Päevale pani tugeva aluse juba esimene ettekandja Meego Remmel, kes kirjeldas elavalt mcclendonlikku vaadet teoloogiale. James William McClendon Jr (1924–2000) oli eelmise sajandi usuteadlane, kes sõnastas nn baptistliku arusaama või vaate teoloogiale. Selle sisuks on arusaam, et Jumala tõotused, mida me Piiblist loeme, on aktuaalsed ja kättesaadavad meile tänapäeval. Meego rõhutas, et liiga tihti elame kas mineviku ideaalides või pelgalt tulevikule lootes. Pühakirjast näeme aga, et Issanda kõik tõotused ei räägi ainult kaugest tulevikust, vaid need kuuluvad ka meile siin ja praegu. Tuleb elada tänases ja selle hetke valgel liikuda tuleviku suunas.

Pärast seda õpetas Sven-Joonatan Siibak meid unistama ja oma unistusi teistele edasi andma. Ta tuletas meile meelde, et ka Jumal on unistaja ja tema loob jätkuvalt oma unistust koguduse näol. See unistus pole veel valmis, kuid me liigume täiuse suunas!

Päeva haripunkt võis olla konverentsi teises pooles, kui rahva ette astus kirjanik Kaarel B. Väljamäe. Paljud ei teadnud, mida oodata, kui ta esimesed paarkümmend sekundit rahva ees täielikult vaikis. Mis sellele järgnes, oli

▲ Kirikusaalis oli ka rohkesti noori, kes ettekannetele pingsalt kaasa mõtlesid ja grupivestlustes oma unistusi jagasid.

üks lummav ja kuulamapanev kirjanduslik ettekanne, mille oluline märksõna oli „vaikus“. Elame ühiskonnas, kus on kära palju ja kogu aeg on kiire. Vaikuse momendid on need hetked, mida me võtma peame, kuid kardame neid, sest tihti kõnetab meid seal Jumal väga isiklikult. Kui me aga igatseme Jumala lähedust, siis on ka vaikus hädavajalik. See sõnavõtt julgustaski olema vahel lihtsalt vaikuses, alati ei pea valjult laulma või palvetama, piisab ka vaikusest, ja sellel võiks olla oma koht Issanda koguduses. Inimeste reaktsioonidest oli tõesti näha, kui kõnekas see esitlus oli. Rahvas plaksutas ja plaksutas ning tekkis ka tunne, et keegi hõiskab varsti „Korrata, korrata!“.

Päeva lõpus oli inimeste nägudest näha, et kokkusaamine oli korda läinud. Väärika punkti konverentsile panid KUSi rektori Einike Pilli kolm poega: Iisak, Siimeon ja Timoteos. Kuna tähistati ka Einikese 50. sünnipäeva, läks noormeeste vestlus ilusti teemasse. Nad tõid esile, kuidas ema on olnud neile suureks positiivseks jõuks elus edasiliikumisel.

Õhkkond oli täis rõõmu, häid muljeid ja armastust. Teadmised ja unistused, mis selle sündmuse käigus välja öeldi, olid igati kasulikud ja ülesehitavad. Anti edasi praktiline arusaam koguduste toimimisest, arenemisest ja erinevustest, nagu see aastatega on EKB Liidus välja kujunenud.

„I have a dream!“ oli see loosung, mis jäi kõlama. Ka Jumal unistab oma kogudusest. Me ei peaks idealiseerima ainult algkogudust, kellest loeme Uues Testamendist, sest seal pole ta veel lõplikul kujul. Meil on sealt muidugi palju õppida ja eeskujuks võtta. Kuid meie pole algristikogudus, vaid me oleme liikumas lõppristikoguduse poole. Jumala suured tõotused on ka meie tänase jaoks. Olgem siis unistajad ja liikugem edasi, et Jumala unistused kogudusest võiksid täituda. ■

▲ Toivo Pilli tutvustas luuletaja Leelo Tungla ja helilooja Piret Rips-Laulu koostöös valminud uut muusikalist palveraamatut „Loomisest lootuseni“.

◀ „Minu noorusaja ulmekirjanduses ei kirjeldatud maailma, kus kõigil on kogu aeg kiire. See on nüüdisaja reaalsus,“ tõdes Tarmo Uustalu vestluses Joonas Hellermaga.

Kuid meie pole algristikogudus, vaid me oleme liikumas lõppristikoguduse poole.

▲ Kuna oli vaba laupäev, oli rahvast tulnud Tartust ja Tallinnast, Valgast, Kärdlast, Rakverest ja Põltsamaalt.

PP 40 lood elavad noorte eludes edasi

Sven-Joonatan Siibak, PP projekti- ja sisujuht

Olen juba mitu nädalat kuulnud lugusid sellest, mis sündis PP-festivali „Sinu lool on mõju" kaudu. Nii ürituse käigus kui ka selle järellaines. See on teinud tohutult alandlikuks ja tänulikuks. On imeline olla osa sellest, mida Jumala Vaim teeb meie noorte keskel. Ma pole elus kunagi näinud, et keegi saaks Jumala armust tagasi oma silmanägemise – laupäeva õhtul võisin seda oma silmadega tunnistada. Kuid see ei jäänud sugugi ainsaks imeks nende päevade vältel – võisime üheskoos tunnistada nii tervenemisi, uuesti pühendumise otsuseid kui ka näha, kuidas mitmed noored oma elu Jumalale andsid.

Noblessneri laevatehase hiiglaslikesse ruumidesse kogunes 21.–23. septembrini ligi 900 noort. Erakordne oli laupäeval ja pühapäeval tunnine „Mõjusad lood" 100 väikegrupis koos 100 juhiga. Hea osa oli ka mõlemal hommikul Eesti Piibliseltsi juhtimisel toimunud uue piiblitõlke juba tõlgitud osade ettelugemine. PP-festivali, varasema nimega Piiblipäevad, fookuses on jätkuvalt Piibel, selles pole kahtlustki, kuid veel enam piibliópetuse praktiline elluelamine noorte poolt tänases Eestis.

Oleme väga tänulikud meie toetajatele. Omamoodi märgilise tähendusega oli kogu selle ettevõtmise juures uskuda, et Jumal meid selleks tööks vajalike vahenditega varustab. Juubelipäevade eelarve küündis pea 49 000 euroni. Täname paljusid kogudusi, kes panid PP korralduseks kokku rohkem kui 7000 eurot, samuti eraisikuid, kes toetasid noori läbi PP rohkem kui 1000 euroga. Kuid märkimata ei saa jääda ka noorte endi pühendunud panus – lõputeenistuse korjandus oli enam kui 1400 eurot. Lisaks täname ka kõiki meid toetanud ettevõtteid ja sponsoreid.

Kuid eelkõige kuulub tohutu tänu PP 40 pea 150-liikmelisele meeskonnale, kellega koos sai see unistus ellu kutsutud. Jumal on kinkinud meie koguduste keskele säravaid ja üliandekaid noori inimesi. Olen tänulik, et olen võinud selle aasta jooksul nii paljudega koos Jumala riiki ehitada, ja vaatan põnevusega, mida Jumal nende kaudu meie koguduste keskel edasi teeb. Usun, et Jumal on tegemas midagi erilist meie noorte kaudu, ja kutsun teid üles jätkuvalt palvetama nende eest! Ehk on selles kõiges kuulda Jumala liikumise sammude kõmin siin Eestimaal?

▲ Noblessneri 100aastases kivihallis kaikuv PP 40 noorte ühislaul võis olla laevatehase luigelaul. Foto: Liis Kivend.

Liam Parker Inglismaalt on oma meeskonnaga teeninud Eesti noori alates 2015. aastast. Foto: Kristina Noor.

Sinu lool on mõju!

Enely Lehtme, Rakvere Karmeli kogudus, EKB Liidu Noorsootöö Keskuse lastetöö koordinaator

Eesti Piibli 300. aastapäevaks valmiva uustõlke kahe peatüki ettelugemise järel sai pakkuda ootavale tõlketoimkonnale nooruslikku tagasisidet. Foto: Liis Kivend.

Julge, tõeline, kirglik, elav, sütitav – PP 40 sügisene festival oli kõike seda!

Kolm päeva ühist osadust noortega Eestimaa erinevatest kogudustest ja konfessioonidestki, kes tulid igatsusega tõelise Jumala armastuse ning kõnetuse järele. Juba esimesel õhtul tuli esile võimsaid imesid – noored said vabaks ja terveks haavadest, mis olid aastaid nende südameid ning ihu vaevanud. Külaliskõneleja Inglismaalt – Liam Parker – kutsus igaüht üles andma oma koormad Jumalale üle ja mitte alla andma. Kui teod jõudsid õigeks ajaks Noa laeva, siis jõuame ka meie, Eesti noored, selle eesmärgini, mis Jumalal meie jaoks on!

Laupäeval jätkati jagamist, seekord peremustritest. Tõelised ja sütitavad lood, mis häälestasid noorte südamed terveks päevaks ja usutavasti terveks eluks. Iga jagatud lugu peegeldas julgust, läbipaistvust ja ausust! Mõjusate lugude grupiaeg oli eriliselt hea indikaator näitamaks, kui avatud noored tegelikult on. Osalesin väikegrupis, kus jagati ärevusest, raskustest peresuhetes ja hirmudest, mis on hoidnud noori vangis. Kuid elav Jumal on oodanud aega, et seda kõike muuta.

Jumala imeteod jätkusid tervenemiste, vabanemiste, muudetud südamete ja värskendatud suhetega. Jumal tervendas reaalselt ja tegi ühest silmast peaaegu pimeda mehe nägijaks. Imeline oli teenida noori eestpalves ja seeläbi ise julgustatud saada. Kuulsin Jumala sosinaid, millele kuuletudes nägin ka vilju. Ülistuse ajal sain aru, et pean olema eestpalvealal. Seal olles ja tantsides ning edasi ülistades koputas üks neiu mu õlale – ta tahtis just minuga koos palvetada. Väike ja lihtne näide Jumala juhtimisest.

Pühapäeval jätkus Jumala elav ja sütitav tegutsemine ülistuse, palvete ja sõnumi kaudu. Mitmed noored tundsid, kuidas Jumal kutsub neid kogudusi rajama, endale mentorit leidma või piiblikooli minema. Ka mina olen minemas piiblikooli – see teekond algab juba 30. septembril, mil lendan Prantsusmaale DTSi (*Discipleship Training School*) ehk jüngrikooli. Järgnevate kuude jooksul tahan teha tööd ja anda Jumalale võimalust, et minu lugu võiks edasi areneda ja Jumala mõju selles veel avalikumaks saada! Pea meeles – sinu lool on mõju!

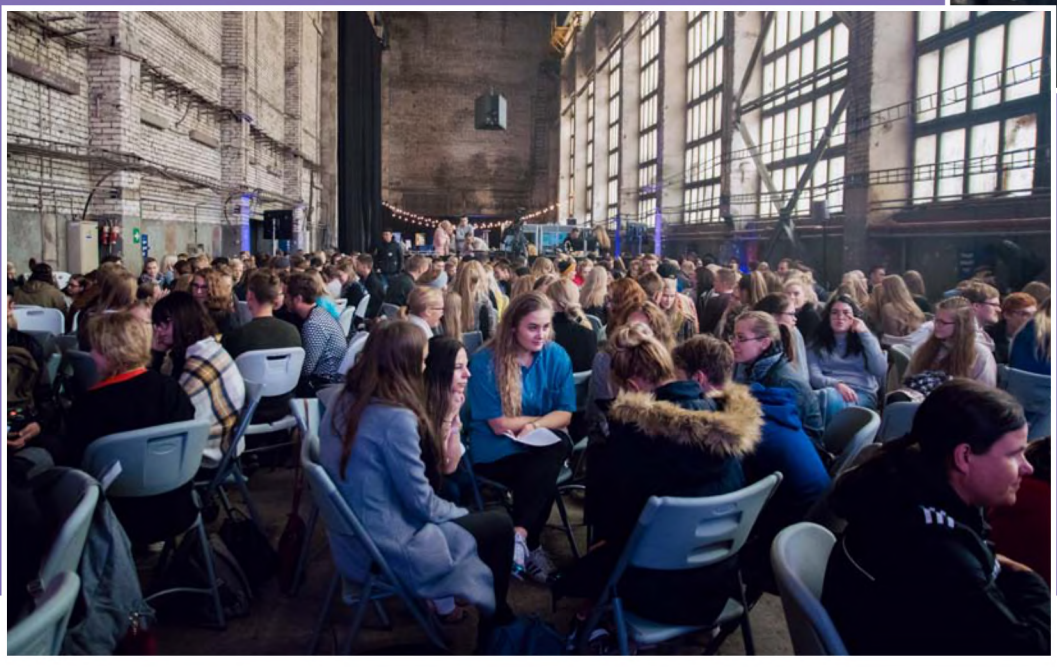

Pööraste soengutega ekstravert Maria Kams avas teemat „Kui mitte mina, siis kes?“ Foto: Liis Kivend.

Mõlemad pooleteisetunnised mõjusate lugude grupiajad avardasid iga osavõtja silmaringi.

PP palvemeeskonna juht Hanna Lahe ja EKB Liidu mentorvõrgustiku koordinaator Meego Remmel tutvustasid usuelus kasvamise võimalusi. Foto: Anete Toming.

▲ Rakvere linna osava sõnaga noorsootöö spetsialist Allan Eigi andis hiljuti välja uue luulekogu, seekord jagas ta „päris elu“. Foto: Grete Mägi.

Piiblipäevade ajaloost

Erki Tamm, Eesti EKB Koguduste Liidu president

Esimesed Piiblipäevad toimusid 28.–30. aprillil 1979. aastal Tallinna Kalju koguduses, ühispalvega esimesel õhtul Olevistes. Juba aasta varem oli analoogne üritus toimunud Nõmme palvelas, kuid nüüd saadi sellele EKB Liidu ametlik toetus.

Kuigi laste- ja noortetöö oli nõukogude ajal kogudustes tugevalt piiratud (keelatud), muutusid 70ndate lõpus noored julgemaks. Mitmetes kogudustes toimus organiseeritud noortetöö, näiteks Oleviste sügis- ja kevadõhtud, Vikipalu laagrid, Kalju noorte konverentsid. Repressioonide hirm oli nõrgenenud. Nii võtsid tolleaegsed koguduste ja liidu juhid enda peale vastutuse lubada lubamatut ja kaitsta uut üleriigilist ettevõtmist julgeoleku sekkumise eest (Katariina Allikas, „Noorte Piiblipäevade eellugu ja sünd“, 2005, Pärnu Sütevaka Humanitaargümnaasiumi aastatöö). Moodustati vabariiklik noortenõukogu, kelle ülesandeks oli noortetöö tasakaalukas suunamine ja sidepidamine liidu juhtidega. Mitmed toonased noored tegijad on tagantjärele kõrgelt hinnanud liidu juhi, Robert Võsu julgustavat ja ettenägelikku tegevust.

Algusaegade Piiblipäevad toimusid peamiselt maipühade ajal ja Tallinnas (Nõmmel). Alles 1991. aastal viidi noorteüritus liikvele muudessegi linnadesse. Esimeste Piiblipäevade korraldajateks olid tänagi tuntud vaimulikud juhid, nagu Jaan Bärenson, Ingmar Kurg, Indrek Luide, Helari Puu. Jutlustasid Jüri Puusaag, Joosep Tammo, Aamo Remmel, liidu juhina Robert Võsu jpt. 1981. aasta Piiblipäevade kokkuvõttest selgub, et toona osales juba 300 noort ning oikumeenilise mõõtme andsid üritusele EKB Liidu koguduste noori tervitama tulnud luteri kiriku õpetaja Tiit Salumäe ja metodisti pastor Üllas Tankler.

Peale Piibli-teemaliste ettekannete ja noorte enda tunnistuste sai Piiblipäevade oluliseks osaks kogudustes tekkinud noorteansamblite poolt mängitud moodsa stiiliga muusika. See tekitas ka teatavaid erimeelsusi erinevate põlvkondade vahel ja koguduste juhtidega. Kuid noorte jaoks oli auasi esineda Piiblipäevadel ja see omakorda aitas kaasa noortetöö laienemisele üle Eesti. Paljud tänased koguduste töötegijad (sh allkirjutanu) said vaimulikult puudutatud ja leidsid oma kutsumuse just Piiblipäevadel. Muidugi oli olulisel kohal ka noorte kohtumine üksteisega ja uute sõprussuhete loomine, nagu see on tänaseni.

Läbi aja on Piiblipäevad säilitanud oma olemuse ja eesmärgi – julgustada ja suunata noori järgima Jeesust. Muutused on pigem vormilised, otsides just sellele ajale omaseid meetodeid ja teemasid, mis noori kõnetavad. Võrreldes algusaegadega, on kasvanud Piiblipäevade korraldamisel koostöö teiste konfessioonidega. ■

„Ja Johannes tunnistas: „Ma nägin Vaimu tuvina taevast laskuvat ja tema peale jäävat““ (Jh 1:32).

Püha Vaim vahendab nii Isa kui ka Poega kogudusele ja üksikkristlasele.

Jeesus ja Püha Vaim Johannese evangeeliumis

Peeter Roosimaa, Uue Testamendi õppejõud

Algus septembrikuu Teekäijas

PÜHA VAIMU SAATMINE

Kuidas toimub Püha Vaimu saatmine? Jh 14:16, 26 kohaselt on teise Lohutaja saatjaks Isa, Jh 16:7 kohaselt aga Poeg. Et tegemist on Isa ja Poja poolt saadetud Lohutajaga, tuleb esile Jh 15:26: *„Kui tuleb Lohutaja, kelle ma teile Isa juurest saadan, Tõe Vaim, kes lähtub Isast, siis tema tunnistab minust.“* Selline rõhuasetus vastab täiesti Isa ja Poja olemuse, ilmutus- ja teotsemisühtsusele. Ühtlasi väljendab see, et Püha Vaim vahendab nii Isa kui ka Poega kogudusele ja üksikkristlasele. See on tähelepanuväärne, et evangeelium Püha Vaimu olemust lähemalt ei selgita, küll aga räägitakse tema toimest meie seas.

Jüngrite ühe erilise kogemuse kohta pärast Jeesuse surnuist ülestõusmist on öeldud: *„Kui nüüd selsamal nädala esimesel päeval oli õhtuaeg ja seal, kuhu jüngrid olid kogunenud, olid uksed lukus, sest nad kartsid juute, tuli Jeesus, jäi seisma nende keskele ja ütles neile: „Rahu teile!“ Kui ta seda oli öelnud, näitas ta neile oma käsi ja külge. Siis said jüngrid rõõmsaks Issandat nähes. Jeesus ütles nüüd neile taas: „Rahu teile! Nõnda nagu Isa on läkitanud minu, nõnda saadan ka mina teid.“ Kui ta seda oli öelnud, puhus ta nende peale ja ütles neile: „Võtke vastu Püha Vaim! Kellele te iganes patud andeks annate, neile on need andeks antud, kellele te patud kinnitate, neile on need kinnitatud““* (Jh 20:19–22).

Tegemist oli uue ajastu siirdesündmusega. Alanud on Püha Vaimu ajastu!

Püha Vaimu tegevuse põhisuundumus tuleb esile inimese uuestisünnil. Siin saavad uskujad Vaimu läbi juurdepääsu taevasesse maailma. Jeesus ütles: *„kes ei sünni veest ja Vaimust, ei saa minna Jumala riiki“* (Jh 3:5; vrd ka Jh 3:3). Ristija Johannes ütleb prohvetlikult Jeesuse kohta, et tema on Püha Vaimuga ristija (Jh 1:33).

JEESUS RISTIB PÜHA VAIMUGA

Aga mida tähendab Püha Vaimuga ristimine? See väljend seondub ristimisega üldse ja lähtub Ristija Johannese tegevusest. Ristimine tähendab õigussündmust, mis dokumenteerib inimese meeleparanduse, kus inimese elule antakse õiguslik hinnang: sa oled Jumala ees süüdi. Seda ilmestab ristimine kui matus. Ühtlasi tähendab ristimine enda andmist kõrgema kohtuniku Kristuse meelevalda. Temal on õigus anda meeleparandajale armu, taastada vahekord Jumalaga. Kristus ristib Püha Vaimuga, kes uuendab kogu inimese, liidab ta Jumala perekonda. See tähendab Elu, uut elu Jumala Vaimu väes. See tähendab elu Jumala igaveses kuningriigis. Nii on ka Püha Vaimuga ristimine õigussündmus. Üksnes matmise asemel antakse inimesele uus elu.

Rääkides Püha Vaimuga ristimisest, sai Ristija Johannes toetuda üksnes juutide Pühakirjale ja Jumala juhtimisele. Üheks keskseks toetuspunktiks oli talle ilmselt prohvet Joeli raamat. Lisaks hirmsale Issanda päevale (vt Jl 1:15; 2:1jj) on seal juttu ka Püha Vaimu väljavalamisest (Jl 3:1j). Siin ei ole mõte selles, nagu oleks Püha Vaim mingi vedelik, mida saab valada, vaid tegemist on piltliku väljendiga, mis iseloomustab toimuva ulatust. Taoline piltlik ütlus on ka Aamosel: „Aga õigus voolaku nagu vesi ja õiglus nagu kuivamatu jõgi!“ (Am 5:24). Joeli raamatu mõte on, et Jumal paneb maal kehtima oma õiguse. Ja selles on koht nii karmil karistusel kui ka Püha Vaimu elustaval jõul.

Siin sobib meenutada ka prohvet Malaki kaudu antud Jumala sõnumit. Pärast karmi kohtukuulutust (Ml 3:19) pöördub Jumal nende poole, kes tema nime kardavad, ja lubab neile paranemist ning õiguse päikese tõusu (Ml 3:20j). Oma kuulutuses võis Ristija pidada silmas ka prohvet Jesaja raamatu laule Jumala sulasest. Esimeses laulus

▲ Kappli Kolmainu palverännukiriku (1689) kõigis osades osades domineerib arv kolm – kolm torni, kolmejärgulised tornikiivrid, kolm ümarnišši, kolm korda kolm altarit, kolm laemaali, millest üks on pühendatud Pühale Vaimule.

Jumala sulasest on öeldud: *„Vaata, see on mu sulane, kellesse ma olen kiindunud, mu valitu, kellest mu hingel on hea meel. Ma olen pannud oma Vaimu tema peale, tema toob rahvaile õiguse …“* (Js 42:1j).

Selles laulus on koos nii Püha Vaimu teema kui ka kohtumotiiv. Eriti kõnekad on siin kaks kohtupilti. Sama motiivi kahekordne esitus rõhutab selle prohveteeringu erilist tähtsust. *„Rudjutud pilliroogu ei murra ta katki ja hõõguvat tahti ei kustuta ta ära, ta levitab ustavalt õigust“* (Js 42:3).

Need kaks pilti ei tähenda uut kohtumenetlust ega süüaluse tegude ümberkvalifitseerimist. See kõik jääb oma kohale. Kõrgema kohtuniku õiguseks on anda armu, anda andeks. Seda õigust põhjendab neljas laul Jumala sulasest. Selle kohaselt kannab Jumala sulane ise teiste süüd ja teeb nad õigeks: *„Temale anti haud õelate juurde, kurjategijate juurde, kui ta suri, kuigi ta ei olnud ülekohut teinud ega olnud pettust ta suus. […] oma tarkusega teeb mu õiglane sulane paljusid õigeks, sest ta kannab nende patusüüd. […] ta arvati üleastujate hulka; tema aga kandis paljude pattu ja seisis üleastujate eest“* (Js 53:9jj).

Võib aimata, kuidas Püha Vaimu muidu meile haaramatu tegevuse juures kangastusid prohveti silme ees pildid elustavatest vetevoogudest, mis suvekuumuses kõrbevad väljad uuele elule äratavad. Sellist tuleviku väljavaadet jutustab nägemus: *„…Siis hüppab jalutu otsekui hirv ja keeletu keel hõiskab, sest veed keevad üles kõrbes ja ojad nõmmemaal. Kuumavirvendusest saab järv ja põuasest pinnast keevad veeallikad üles…“* (Js 35:6 jj). See on uus elu! Kristus ristib Püha Vaimuga!

> Tegemist oli uue ajastu siirdesündmusega. Alanud on Püha Vaimu ajastu.

Usaldades Jumalalt saadud ülesannet, kuulutas Johannes Jeesuse kohta, et tema on Jumala Tall, kes kannab ära maailma patu (Jh 1:29) ja tema on Püha Vaimuga ristija (Jh 1:33). Alles pärast Jeesuse ristisurma ja surnuist ülestõusmist hakkas selle prohveteeringu tähendus tõeliselt avanema. See tähendab, et süüdlasele antakse armu ja talle kingitakse elu. Kuid see elu ei ole enam endine elu, vaid elu, kus toimib Püha Vaim.

JOHANNESE EVANGEELIUMI TUNNISTUSE ERIPÄRA

Kui mõelda Püha Vaimu tegevuse kirjeldustele Uue Testamendi tekstides, siis tuleb neis esile Johannese evangeeliumi sõnumi eripära. Ap 1:8 kohaselt ütles Jeesus: *„...te saate väe Pühalt Vaimult, kes tuleb teie üle, ja te peate olema minu tunnistajad...“* Hiljem kirjeldatakse Püha Vaimu erilisi ilminguid, väeavaldusi, Püha Vaimu andeid ja imesid, mis kinnitasid Kristuse tunnistajaks olemist. Ka Johannese evangeeliumis on tähtsal kohal Jeesusest tunnistamine (vt Jh 15:27), seejuures on Kristusest kaastunnistajaks Püha Vaim (vt Jh 15:26). Aga see toimub teises vormis. Jüngrite tunnistus, mille Püha Vaim neile annab, toimub tunnistuse sõna läbi (Jh 15:26j). Püha Vaim hoolitseb Jeesuse õpetuse ja kuulutuse elavana püsimise eest. Püha Vaim annab kogudusele õiget arusaamist ja aktualiseerib Jeesuse kuulutust (vrd Jh 2:17,22; 12:16). Nii võiks Püha Vaimu vaadelda ka kui Jeesus-kuulutuse interpreeti.

Veel on küsimuseks, miks parakleet-tiitel esineb üksnes Jeesuse lahkumiskõnedes? Väljapool lahkumiskõnesid ei ole Püha Vaimu mitte kunagi nimetatud parakleediks (vt Jh 1:32j; 3:5j,8; 3:34; 4:23j; 6:63; 7:39; 20:22). Sellega tõstetakse esile johanneslike koguduste vaimukogemuse keskset tähendust. Püha Vaim kindlustab Kristuse ilmutuse järjepidevust. Ja see on Jeesuse lahkumiskõnede üks keskne teema. Parakleet-tiitlil on seal oma kindel koht. Mõistetavalt ei ole õige Püha Vaimu teemat Johannese evangeeliumis näha ainult Parakleedi seisukohalt. Kuid Püha Vaimu tegevuse teisi külgi seal ei avata. Eks tegi Jeesus ka ise imesid ja tunnustähti, kuid Püha Vaimu tegevusena neid esile ei tooda. Need olid Poja poolt tehtud tunnustähed.

Kui me nüüd mõtleme Püha Vaimu kui Parakleedi iseloomustamisele Johannese evangeeliumis ja võrdleme seda sellega, mida nimetatakse Püha Vaimu väeks, siis tajume nende ilmingute suurt erinevust. Erinevalt muudest ootustest, mis algkristluses Pühale Vaimule omistati, ei räägita Parakleedi võimest teha imesid. Eksortsismist pole Johannese evangeeliumis juttu. Seal ei jutustata ka Jeesuse poolsest eksortsismist. Midagi ei ole kuulda koguduse sellistest teenistustest, mida võiks mõista ja praktiseerida kui vaimuannid. Kahtlemata ei olnud johanneslikes kogudustes ka need asjad võõrad, ka mitte ekstaatilised nähtused, imetervenemised jne, aga neist ei räägita. Selle asemel tuuakse esile üks ja ainus ning seda muljetavaldavas suuruses: kuulutatav kõne. Parakleet, kes elab koguduses (Jh 14:16j) ja õpetab Jeesust mõistma (Jh 14:25j), teeb seda sõna kaudu. Olulise tõe avamine, võitlus Kristuse kohase arusaama eest tänapäeval – kõik see toimub kuulutuse sõna kaudu. Ka annab Parakleet maailmale selgust patu, õiguse ja kohtu kohta Kristus-kuulutuse sõna läbi (Jh 16:8–11). Kõik see tähendab, et johanneslikes kogudustes on Püha Vaimu kogemused koondunud sõnaanni alla. Kõige selle kaudu kogeb kogudus Jeesuse kohalolu, nagu ta ise ütles: *„...ta võtab minu omast ja kuulutab teile“* (Jh 16:14j).

Nagu näha, koonduvad kõik vaimuannid siin kokku kuulutatavaks kõneks. Ükski teine ei tundu enam sellist kaalukust ja kehtivust omavat kui see üks: Püha Vaim kohtab meid sõnas, juhatab meid läbi sõna, ja selles sõnas astub Jeesus välja minevikust, kasvavast kaugusest ja võõrandumisest, et selliselt saada arusaadavaks, kuidas neid asju tuleks mõista nüüd.

Selline Püha Vaimu tegevuse esitusviis on hästi mõistetav just juutluse ja juudakristluse seisukohalt. Juutidele oli omane Pühakirja rõhutamine. Põhijoontes kujunes juutlus välja Paabeli vangipõlve ajal ja selle järel. Üha enam ärkas juutides teadmine, et nad on Jumala rahvas, Issanda kogudus. Paganate seas elades omandasid uue tähenduse ka ümberlõikamine, hingamispäev ning Seaduse nõuete järgi elamine. Üha tähtsamaks kujunesid sõnale orienteeritud jumalateenistused. Iisraeli ajaloos oli toimunud palju imesid, kuid Paabeli vangipõlves ja pärast seda tõusis esile just sõna tähtsus. Püha Vaimu sellise tegevuse kaudu kogeb kogudus Jeesuse jätkuvat kohalolu, nagu ka Jeesus ise Püha Vaimu kohta ütles: *„...ta võtab minu omast ja kuulutab teile“* (Jh 16:14j).

Kokkuvõtvalt võib öelda, et Püha Vaim loob uut tegelikkust ja annab inimesele elu (vrd Jh 6:63). Jh 14:16j kohaselt jääb Püha Vaim kogudusega igavesti. Teise Lohutaja saatmise kaudu kogeb kogudus kaasahaaratust Isa ja Poja vaimutegevuse järjepidevusse. Selliselt on tagatud jumaliku suhte kestvus. ■

> Püha Vaim kohtab meid sõnas ja juhatab meid läbi sõna.

▲ Palujad igatsevad Püha Vaimu puhastavat ja sütitavat puudutust.

JUHTIMISE kultuuri KATEL

Merle Kotiesen, Rakvere Karmeli kogudus

Juhi seal, kus oled!
Ei ole vahet, kus Sinu mõju avaldub – perekonnas, koolis, tööl või koguduses. Kui Sa oled valmis oma juhtimisoskustes kasvama, võidavad kõik Sinu ümber.

Sinul on mõju ja võimalus mõjutada positiivselt oma kogukonda ja maailma. Mõnikord piisab teiste inspireerimiseks vaid ühest lausest, jagatud kogemusest või ideest.

GLS on praktiline ja inspireeriv juhtimisõpetus maailmatasemel kõnelejatelt
Traditsiooniliselt saame sellelgi sügisel kuulda ja arutleda juhtimisest erinevate tahkude pealt. Vastused saavad muuhulgas küsimused: Kuidas kujuneda juhiks, keda inimesed armastavad järgida? Millised on juhi olulised omadused? Mis on kõikidel headel juhtidel ühist? Mis on ennetav juhtimine? Kuidas meid mõjutab kultuuriline taust ja erinevus? Milline vägi on külalislahkusel?

GLS toimub kahes saalis
GLS-saalis on juba tuttavas formaadis programm, mis koosneb kvaliteetsetest ettekannetest, põgusast aruteluajast ja sütitavast ülistusmuusikast. Sel aastal kõneleb GLS-saali laval EELK peapiiskop Urmas Viilma teemal „Estovaatiline juhtimiskultuur".

GLS+ saal on laudadega, mis annab suurepärase lisavõimaluse oma meeskonnaga arutleda pikemalt kuuldu üle. Lisaks videoloengutele astuvad seal üles Eesti kõnelejatena Tõnu Lehtsaar teemal „Kõrgel oksal" ja Gerd Kanter „Võimete piiririkkuja". GLS+ saal on ärisuunitlusega ja piiratud kohtade arvuga. Puudub tõlge inglise ja vene keelde.

Sel aastal on konverentsil avatud videoülekandega lastetuba ja väikelastega lapsevanemad saavad samuti kõigest heast osa. Lastehoidu me ei paku.

GLS juhtimiskonverents toimub **23.–24. novembril** Tallinna **Kultuurikatlas** *(Põhja pst 27a).* **15. oktoobrini saab registreeruda soodushinnaga kodulehel** www.gls.ee

„Eriliselt sümpaatne on olnud see, et kõik ettekandjad on ise pikaajalise kogemusega juhtimispraktikud, mis tähendab, et nende soovitused ja juhtnöörid on läbi proovitud ning usaldusväärsed. Julgen soovitada konverentsi kõikidele juhtidele nii kogudustes kui ettevõtetes ja organisatsioonides, aga ka perekondades." (**Urmas Viilma,** *EELK peapiiskop*)

„GLS on kindlasti parima hinna-kvaliteedi suhtega juhtimiskonverents siin regioonis. Video vahendusel tuuakse kohale aukartustäratav hulk nimekaid juhtimisgurusid ja maailma edukate organisatsioonide juhtide kogemused. Sekka saab kuulata kohalike auväärt inimeste mõtteid ja lugusid. Eriti on mulle meeldinud konverentsi vahetu ja sõbralik õhustik. Sa tunned, et oled oodatud ja sinu eest hoolitsetakse." (**Haide Antson,** *Sunergos OÜ, Juhtide ja meeskondade arengupartner*)

Mida GLS on Eesti kogudustele andnud?

- Alland Parmani kokkuvõte oma KUSi lõputööst
- Foto: erkogu.

GLSi juhtimiskonverents tuleb 23.–24. novembril 2018. Eestis 11. aastat järjest. Mida see on möödunud dekaadi jooksul Eesti kogudustele andnud? See küsimus huvitas GLSi korraldusmeeskonda ja mind selle meeskonna liikmena ka isiklikult. Otsustasin teema valida oma Kõrgema Usuteadusliku Seminari lõputööks. Vaatame põgusalt üle, mida ma teada sain.

Kõigepealt – jah, lõpetasin 2018. kevadel seminari teist korda (esimest korda juhtus see aastal 1995), et saada *akrediteeritud* rakenduskõrghariduse diplom, mida toona ei olnud võimalik saada. Suure osa minu korduskäimisest moodustaski lõputöö tegemine, sest enamus aineid olid mul olemas ning puudujäävad sai korda VÕTA (varasema õpingu ja töökogemuse arvestamine) abil.

Tahtsin lõputöös uurida GLSi mõju, sest olen GLSi tegemistega pikalt seotud olnud. Minu juhendaja, seminari rektor Einike Pilli (kes GLSi tegemistega samuti aktiivselt seotud), oli teema põnevuse osas sama meelt, aga kogenud õpetlasena ta rõhutas, et „mõju“ kui sellise uurimine on erakordselt keerukas, vaat et võimatu. Uurida pidi saama „omistatud mõju“ – seda, millist mõju GLSil osalejad sellele konverentsisarjale omistavad.

Õige muidugi, sest objektiivse mõju hindamiseks oleks keegi pidanud uurima näiteks koguduste juhtide hoiakuid (või koguduste suurust või mistahes muud asja, mida kuidagi mõõta saab) enne GLSil käimist ja siis pärast GLSil käimist. Seejärel oleks keerukate statistiliste analüüside tulemusena saanud hinnata, kas GLSi eelsel ja GLSi järgsel valimil on mingi statistiliselt tõsiseltvõetav muutus ja kas seda muutust võib usaldusväärselt laiendada kõigile GLSil käinud inimestele ja kas see kuidagi ka nende inimeste kogudustes mõju on avaldanud.

Sellist võimalust ei olnud (keegi ei olnud teadaolevalt asjakohaseid võrdlusi „enne GLSi“ teinud), seega pidin rangelt võttes piirduma selle uurimisega, mida GLSil käinud juhid enda arvates GLSilt on saanud ja kuidas GLS neid ja nende juhitavaid kogudusi/organisatsioone nende endi (ja osalt ka nende meeskonna) arvates on mõjutanud.

GLSi missioon on edendada kohalikke kogudusi ning selle läbi Jumala riiki laiemalt justnimelt *koguduse juhte varustades ja koolitades*. Küsimuse all on laiemalt, kas see missioon on GLSi konverentse korraldades Eesti oludes täitunud?

Nagu öeldud, küsitlesin ja intervjueerisin sellele küsimusele vastuse saamiseks GLSil osalejaid. Valisin vastajaiks GLSil kõige aktiivsemalt osalenud umbes 10%, vastused sain kätte umbes veerandilt, mis andis vastajate protsendiks kogu uuritaval ajavahemikul (2011–2017, 2257 unikaalset osalejakirjet) 2,22%.

MÕNED TULEMUSED

Vastavalt uurimistulemustele võime väita, et GLSil osalenud koguduste juhtimise kvaliteet on osalejate endi hinnangul paranenud tänu juhtide „paremaks saamisele“. Näiteks ütlevad osalejad, et tänu GLSile

- 64% on hakanud rohkem juhtimisalast kirjandust lugema;
- 44% on valmis võtma rohkem juhtimisvastutust kui varem;
- 74% leiavad, et nende arusaam juhtimisest on muutunud;
- 70% peavad juhtimist olulisemaks kui varem;
- 68% peavad oma juhtimist paremaks kui varem.
- Konkreetsetest juhtimisvaldkondadest omistatakse GLSile järgmisi juhtimisalaseid muutusi:
- 54% sõnastab oma visiooni paremini;
- 52% oskab meeskondi paremini kokku panna;
- 58% annab paremini tagasisidet;
- 56% julgeb suuremat juhtimisvastutust võtta;
- 56% on juhina tulemuslikum;
- 42% on täna juhina vastutusrikkamas rollis.

Lisaks sellele ütleb 76% vastanutest, et GLS on nende vaimulikku kasvu positiivselt mõjutanud, millest võib järeldada, et GLSil osalevad juhid seostavad oma vaimulikku arengut juhtimisoskuste ja -võimete arenguga.

Veel üks põhjus, miks võib GLSi pidada õnnestunuks Jumala riigi laiendamise mõttes, on GLSi sisu: Seda hindavad osalejad Eesti oludesse pigem hästi sobivaks (88% vastajaist) ja ühtlasi kasutatavaks ka evangeelsetel (Jumala riiki laiendavatel) eesmärkidel – seda sobib kuulama kutsuda ka juhtimisest huvitatud, aga kristlikku tausta mitte omavaid inimesi (62% vastajaist).

GLSil esitatud kontseptsioonid on osalejatele suhteliselt hästi meelde jäänud. Ühe näitena võib mainida, et kõige enam meelde jäänud põhimõttena (25% vastanuist) mainiti „siit-sinna“, mis pärineb GLSi 2010. aasta Bill Hybelsi avakõnest (tõsi, Hybels on seda ka hilisemates sõnavõttudes meenutanud).

Heaks näitajaks GLSi mõju kohta võib pidada seda, et enam kui 80%

> 92% GLSil osalejatest seostab koguduse edu selle hea juhtimisega.

Sellise sõnapilvena mõistavad juhtimist GLSil uuritud osalejad.

juhtidest osaleb konverentsil koos oma meeskonnaga. Huvitav ja praktiliselt hästi kasutatava tähelepanekuna ilmnes seejuures, et meeskonna kaasatulekul omab suuremat kaalu GLSi reklaam organisatsioonis ning juhi isiklik kutse ja soovitamine kui konverentsil osalemiseks tehtavad soodustused.

Võrreldes juhtide ja meeskonnaliikmete vastuseid GLSi mõju kohta meeskonnale või organisatsioonile, torkab silma see, et juhid on avaldatud mõju suhtes palju optimistlikumad. Juhid on pigem paremal arvamusel sellest, kuidas nad GLSi ideid meeskonnas edastasid kui meeskonna liikmed. Samuti hindavad juhid meeskonnas toimunud positiivseid muudatusi pea poole suurematekс, kui seda teevad meeskonna liikmed.

Vastajad tõid oma juhtimise definitsioonis ja juhilt oodatud oskuste ning omaduste kirjeldamisel välja märksõnu, mis autori hinnangul resoneeruvad hästi GLSi sõnumiga. Siit ei saa küll järeldada, kas need märksõnad kirjeldavad rohkem GLSi auditooriumi *enne* (GLSile tulevadki inimesed, kellel on selline juhtimisfilosoofia) või *pärast* (selline juhtimisfilosoofia on kujunenud GLSil osaledes) – ilmselt on oma osa mõlemal. Nimetame ülekaalukalt tipus olevad võtmesõnad (tähemärgi suurused näitavad võtmesõnade esindatust):

- Juhtimine ≈ **inimesed** + mõju + eesmärk;
- Juhi isik ≈ **aus** + alandlik + julge;
- Juhi oskused ≈ **kuulamine** + suhtlemine + motiveerimine.

Omaette küsimus, väärides ehk mõnda järgmist uurimistööd, on see, kas märksõnad „inimesed“, „ausus“ ja „kuulamine“ tõusevad nendes loeteludes nii kõrgele seetõttu, et need on vastajate hinnangul nende *tugevused* või hoopis *kõige enam arendamist vajavad* aspektid.

Üks kõige kokkuvõtvam uuringu järeldus on see, et 92% GLSil osalejatest seostab koguduse edu selle hea juhtimisega – see on kõige selgemas mõttes olnud nii Hybelsi kui tema rajatud liikumise peamine ja kandev idee ning võime kindlalt öelda, et see on GLSil osalejateni jõudnud.

Samuti paistab uuringu tulemustest edasi innustav sõnum GLSi tegijatele – 9 vastajat 10-st ei pea tänaseid Eesti kogudusi veel hästi juhituiks – seega GLSil on veel palju tööd teha. Esimesed 10 aastat on kulunud peamiselt juhtimise tähtsuse teadvustamiseks ja selle töö võib lugeda teatud osas tehtuks. 92% vastanutest leiab, et GLS peaks Eestis jätkama.

Uurimistöö ja pilk GLSi registreerimisandmetele näitab, et esimese 10 aastaga on GLS jõudnud peamiselt EKB Liidu kogudusteni (55% valimist) ning vähemal määral muude, end pigem vabakoguduslikena määratlevate kogudusteni (kokku 82% valimist).

GLS on Eestis seni täitnud umbes 500-kohalisi saale, millest ligi pooled kohad on ostnud kindel püsiklientuur (mis praktiliselt langeb kokku käesoleva uuringu valimiga). 2011. aasta rahvaloenduse andmeil on Eestis umbes 300 000 ennast kristlaseks pidavat inimest. GLS on jõudnud neist umbes 2200-ni, mis on vähem kui 1% ja see suhtarv on suure tõenäosusega väiksem kui mistahes juhtide suhtarv. Seega on GLSil kristlastest juhtide koolitamisel ja arendamisel veel pikk tee käia. Ma loodan, et tehtud uuring ja kokkuvõtted julgustavad GLSi jätkama ning valgustavad pisut suunda GLS Eesti edasiste otsuste tegemiseks.

Ja viimaks – registreerige ja osalege GLSi juhtimiskonverentsil – julgen soovitada – www.gls.ee.

Täispikka versiooni Alland Parmani lõputööst „GLSi mõjust läbi osalejate perspektiivi“ saab lugeda KUSi kodulehelt (*kus.tartu.ee*), valides „vilistlased“. ■

Heaks näitajaks GLSi mõju kohta võib pidada seda, et enam kui 80% juhtidest osaleb konverentsil koos oma meeskonnaga.

Mõtete laeva lastimine

Joosep Tammo, Pärnu Immaanueli koguduse pastor

Liibanoni maalikunstniku, luuletaja ja filosoofi Khalil Gibran'i (1883–1931) sooviks oli inimesi juhtida eksistentsi juurte juurde ja vahendada igatsust suurte eesmärkide järele. Ta arvab, et selles pealiskaudses maailmas on väga oluline mõtiskleda oma elu keskme ja sisemise rahu üle. Need püüdlused leiavad väljenduse kaunites lugudes.

Ta võrdleb oma elu laevaga, mis purjetab sinise taeva all ja ookeani sügavuste kohal. Ühes loos („Öö ja hommiku vahel“) nimetab ta seda „mõtete laevaks“, millega ta tahaks pärast pikka reisi kodusadamasse jõuda. Kuigi trümm on tühi, värvib ta laeva enne sadamasse jõudmist vikerkaarevärviliseks. Inimesed korraldavad talle suure vastuvõtu, sest nad on vaimustatud laeva välimusest. Keegi ei huvitu aga lastist ega taha laeva siseneda. Ja keegi ei saa ka teada, et see „mõtete laev“ on kodusadamasse jõudnud tühjana. Ta häbeneb seda ja läheb uuesti merele. Kaugetel maadel täidab ta oma laeva trümmid väärtuslike mõtetega ja purjetab ootusrikkalt koju tagasi. Kuid seekord pole vaimustunud rahvahulki. Laeva randumist isegi ei märgata. Keegi ei huvitu kaasatoodud varandustest, sest laev ei näe enam hea välja. Tuul, päike ja lained on värvid maha koorinud. Ta on pettunud: „Kaasmaalased on mu ära põlanud, nad näevad vaid välist.“

Samasuguse pettumuse osaliseks nagu Khalil saab ka Jeesus. Evangeeliumid räägivad kirjatundjatest ja variseridest, kes hindavad vaid välist, uhkeid kuubi ja esimesi kohti koguduse kojas. Nad austavad Jumalat huultega, aga süda on temast kaugel (Mk 7:6). Nad on väliselt võõbatud nagu lubjatud hauad, kuid sisemus ja välimus ei sobi kokku. Nad on silmakirjatsejad ja näitlejad. Nende laev on esmapilgul küll atraktiivne, kuid inimesteni jõuab see tühjana.

Meiegi elu sarnaneb vahel seebimullile, millel on nii palju värve, kuid mis püsib vaid mõne sekundi. See, et sisemine ja väline meie elus pole alati kooskõlas, kuulub elu põhiliste kogemuste juurde.

Me peaksime ikka ja jälle õppima, et ei maksa end eksitada, kui inimesed meie „mõtete laeva“ sisust ei huvitu. Oluline pole laeva välimus, vaid see, mida oleme elureisilt kaasa toonud. Võtkem aega uurida oma „mõtete laeva“ lasti. Jumal näeb ja tunneb meie südant. ■

Inspireeritud Wolfgang Raible jutlusest „Das Schiff meiner Gedanken“, Anzeiger für die Seelsorge, Nr 9, 2018

Euroopa Baptisti Naiste Ühendus 70

Haldi Leinus, Mähe baptistikogudus

EBWU (Euroopa Baptisti Naiste Ühenduse) 70. juubelikonverents toimus 20.–23. septembril Ukrainas Lvivi suures Dnistri hotellis moto „Armastage üksteist“ (Jh 15:12) all. Kokku oli tulnud üle 70 naise Euroopa 30 eri riigist.

Kohtumine algas meeldejääva tutvustamisosaga. EBWU asepresident Wies Dijkstra (Holland) oli seda organiseerinud väga originaalsel ja huvitaval viisil. Iga riigi kohta oli ta valinud iseloomuliku kunstiteose, mille taustal pidi selle maa delegaat hoidma enda ees tühja pildiraami ja ütlema oma nime, riigi nime ning kinnitama, et „mina olen Jumala meistriteos“. Eesti jaoks oli Wies valinud Madalmaade päritolu Tallinna kunstniku Michel Sittowi (1469–1525) maali Mary Rose Tudorist. Seejärel tuli minna eesriide taha ja panna selga vastavad kostüümid ning me moodustasime Rembrandti maali „Öine vahtkond“. Kui eesriided lahti tõmmati – oli see vaatepilt suur üllatus kõikide jaoks. Maalil oli ka sümboolne tähendus – naised peavad olema alati valvamas...

Lisaks kohalike esindajate tervitustele, piiblitunnile, ühislaulmistele ja palveosadele toimus ka seitse töörühma.

1. Naiste eesmärkidest ja kuulumisest baptistide organisatsioonidesse (BWA, EBF, Baptist Women's Day of Prayer 5.11.2018)
2. Vägivald naiste vastu
3. Kes on sinu ligimene?
4. Loominguline käsitöö
5. Küberkommunikatsioon (seda töörühma juhtisin mina)
6. Armastada üksteist
7. Konfliktide lahendamine

Ukraina õhtul esitas Filharmoonia keelpilliansambel nii klassikat, vaimulikke laule (solist oli sopran) kui ka rahvamuusikat.

EBWU uueks presidendiks sai Fabienne Seguin Prantsusmaalt ja valiti ka viieliikmelise komitee uus koosseis. Konverentsi tervitas EBFi president Jenni Entrican. Pühapäeva pidulikul jumalateenistusel jutlustas EBFi peasekretär Tony Peck, vaimulik sõnum oli Ksenja Magdalt (BWA naisühenduse juht), muusikaga teenisid ühendatud koor ja orkester, toimus ka leivamurdmine.

Teisel päeval olime rikkaliku ajaloo ja arhitektuuriga Lvivis (mida viimne sõda pole räsinud) linnaekskursioonil. ■

UUS KIITUSLAUL MEIE KOGUDUSTES

Ragne Kivimets, ülistusmisjonär Eestis,
Ülistus-Alfa peakorraldaja

Käies erinevates konfessioonides ja erinevates linnades teenimas, tundub, et pärast Piiblipäevade festivali on südameid võitmas uuem ülistuslaul. Usun, et järgnevate kuude jooksul ja veel kaua kiidame Jumalat eesti ülistajate Joonas Alvre ja Raili Lilleoru kirjutatud lauluga „Ma tõstan silmad".

PP-festivalil võtsid selle moderaatos laulu omaks ligi 900 inimest ja kõigest ühe nädalaga hakkasid seda laulu laulma kogudused üle Eesti erinevates konfessioonides. Ei pane imeks! Lugu on kaasahaarav nii oma sõnade, meloodia kui ka *groove*'i poolest.

„Ma tõstan silmad" kinnitab oma sisu poolest usaldust, mis meil on Jumala vastu. Laulu autorid peegeldavad Jumala mõlemat poolt: Jumal on kõige valitseja ja Looja, kes hoolitseb oma loodu eest. Jumal on suur, aga ometi lähedane.

Laulu salmid räägivad Jumala olemusest ja meie usaldusväärsest suhtest temaga. Refrääniga liigub sõnum Jumalale vastamiseks kiitusega selle eest, mida salmis on esile toodud — Jumala peale võib kindel olla! Laulu *bridge* võtab dünaamiliselt hoo maha, et mediteerida ja laulda sõnu, mis käivad läbi kogu Piiblist ja iga kristlase elust: „Sulle kuulub kogu au ja Sulle kuulub kogu kiitus, Sulle kuulub minu lootus igavesti!" Me oleme loodud ülistama!

Joonas Alvre jagab laulu taustast: „Väga tähtis on tõsta oma silmad ära maistelt asjadelt ja vaadata taevaste asjade poole. Kui tunnen end rõhutuna, siis mitte taevaste, vaid just maiste asjade poolt. Ega Paulus asjata koloslastele kirjuta: „Kui te nüüd koos Kristusega olete üles äratatud, siis otsige seda, mis on ülal, kus Kristus istub Jumala paremal käel; mõtelge sellele, mis on ülal, mitte sellele, mis on maa peal" (Kl 3:1–2). Taevaste asjade juures on minu jaoks üks asi keskne – taevane Isa valitseb kõigi olukordade üle. Tema teab ja tunneb meid ja meie teid. Otsigem Tema palet!" ■

Ma tõstan silmad üles taevasse,
ma tean, sealt tuleb abi minule.
Ka siis, kui pimedus mind ümbritseb,
ma tean, et Jumal, Sina valitsed.

Ma kiidan Sind, Isa, Sina valitsed,
ma kiidan Sind, Isa, kogu eluteel,
ma kiidan Sind, Püha Jumal,
oled kõikvõimas,
ka täna valitsed nii taevas kui ka maal

Ma tõstan silmad üle mägede,
ma püüan samme hoida Sinu teel.
Ka siis, kui avastan end kraavides,
ma tean, et Jumal, Sina valitsed.

Sulle kuulub kogu au
ja Sulle kuulub kogu kiitus.
Sulle kuulub minu lootus igavesti.

Seostuvad kirjakohad:
Kl 3:1–2; Ps 121; 1Tm 1:17; 2Ms 15:18; Ps 123:1; Ilm 11:15; Ps 139:12.

Läbivad teemad:
kiitus, usaldus, taevas ja maa, peegeldus, pühendumine.

Laulu esitus on leitav *Youtube*'ist PP-festivali kanalilt pealkirja järgi. Laulu nooti saab väikese tasu eest osta endale sobivas helistikus veebilehelt **www.noodipank.ee.**

Ordineeriti Tõrva ja Valga koguduste pastorid

Ametivendade ordineerimispäev: Tõrva pastor Valdo Maamägi õnnitleb Valga Betaania pastor Otto Aavistut abikaasa ja pojaga. Foto: Üllas Linder.

Lõikustänupühal, 14. oktoobril palusid Erki Tamm ja lõuna piirkonna juht pastor Leho Paldre õnnistust juba neli aastat Tõrva Immaanueli Kogudust teeninud **Valdo Maamägile.** Koos abikaasa Elmega teenivad nad kogukonda nädala sees ka Sõbralt Sõbrale kaupluse kaudu. Hea koostöö märgina olid tulnud tervitama EELK Helme koguduse õpetaja Arvo Lasting ja Valga Betaania kogudusest Otto Aavistu abikaasaga ning Üllas Linder. Just Valga kogudusega toimibki tihe ja üksteist toetav teenimine. Samuti on Maamägi viimastel kuudel olnud abiks Otepääl.

Peale mõnusat lõunasöögiosadust siirduti mitmetega edasi Valga Betaania Baptistikogudusse, kes koguneb piirilinna tuiksoonele renditud ruumides. Taas jagasid Erki Tamm ja Leho Paldre sõna ning palusid õnnistust – seekord pastor **Otto Aavistule**. Kaks aastat tagasi teenimistöösse tulnud ja seminari õppima asunud Otto on koos abikaasa Monikaga loonud Valga linnas head suhted paljude kogudustega. Selle kinnituseks olid kohale tulnud mitmete koguduste esindajad ja pastorid. Peale jumalateenistust jäi rahvas veel kaua vestlema ja tänutorti sööma. ■

Mustamäel seati pastoriametisse Allan Saukas

■ Foto: Peeter Tilk.

Tallinna Mustamäe Vabakogudusel oli 30. september rõõmus lõikusepäev. Valmis vili, mis küpses koguduses.

Tänati Riho Uusvälja koguduse juhtimise eest eelmisel valimisperioodil ja seati pastori ülesannetesse Allan Saukas. Allan tuli kogudusse koos isa, ema, kolme õe ja vennaga. Siin läbis ta Alfa-kursuse, ristimiskooli ja aastal 2002 ristiti teda Valkla rannas. Sellest alates on tema vaimulik kodu Mustamäel. Seal kohtus ta Kaiega ja nad abiellusid 2011. aastal. Peres kasvab kolm last. Argielus töötab Allan Eesti Kaitseväes tehnika-ala instruktorina, vabatahtlikuna tegeleb Kaitseliidus noorkotkastega. Koguduses kasvas tema vastutusala pidevalt. Aastal 2016 õnnistati ta diakoniks. Nüüd palusid EKB Liidu president Erki Tamm ja Tallinna piirkonna juht pastor Tõnis Roosimaa vennale õnnistust koguduse karjase ülesannetes. ■

Nõmmel seati ametisse pastor Veikko Võsu

Nõmme Baptistikoguduses oli 14. oktoobril rõõmukõllane pidupäev, kus tähistati koguduse 125. aastapäeva ja toimus ka pastor Veikko Võsu ametisse õnnistamine. Äärmiselt julgustavas õhkkonnas teenisid kaasa koguduse segakoor ja ülistustiim Valguse Tee Vabakogudusest. Tervitajaid oli tulnud nii naaberkogudustest kui Ameerikast ja Iisraelist. Eriliselt hea meel oli näha ja kogeda, kuidas Veikko kodukogudus (Valguse Tee Vabakogudus) saatis teda teele armastusest tulvil prohvetlike õnnistussoovidega. Vaata ka Teekäija 10/2016, lk 25. ■

Mis on armastus?

Ruudustikus on vasakult paremale lugedes üks mõte Piiblist. Iga täht ruudustiku all on õiges tulbas, ent mitte õiges järjekorras. Kui paigutad tähed tagasi ruudustikku, saad piiblisalmi, mis vastab pealkirjas olevale küsimusele. Sõnavahesid tähistavad mustad ruudud.

Kõik salmis olevad kirjavahemärgid on ruudustikus ette antud. Piiblisalm on võetud 1997. aasta piiblitõlke järgi.

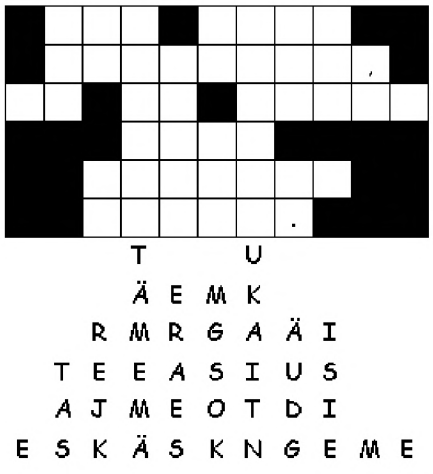

Eelmise Tähesaju „Kuidas on seotud lõikusaeg ja alpide inimeste austamine?" lahendus on kirjas Õp 26:1: „Nagu lumi suvel ja vihm lõikusajal, nõnda ei sobi albile au."

Meie südamed peavad üles ärkama sellest turvalisest, kuid hävitavast vaikusest.

LISBEL kutsub südameid äratama

Lisbel Serbin, Rakvere Karmeli kogudus

▲ 2018. aasta Karmeli koguduse laste suvelaagris oli Lisbel üks aktiivsetest meeskonnaliikmetest. Foto: Liisa Käiväräinen.

Paavst Franciscus külastas 25. septembril Eestit. Tema visiidi hommikupoolikul toimus Tallinna Kaarli kirikus oikumeeniline kohtumine, kus Eesti noored jagasid paavstiga oma rõõmu, muusikat ja tunnistusi. Minul oli rõõm olla üks nendest kolmest noorest, kes tol päeval paavsti ja suure rahvahulga ees oma lugu jagas.

Kuigi Jumal oli kõike hoolikalt plaaninud, algas see seiklus minu jaoks teadlikult juunikuu keskel. Mulle helistas praegune EKB Liidu peasekretär Sven-Joonatan Siibak ja rääkis võimalusest tunnistada paavsti noortekohtumisel. Minu hea sõbrana oli ta kuulnud mu lugu. Veenev oli just see, et ta oli koos liidu teiste töötegijatega palvetanud ja minu nimi oli neile südamesse tulnud.

Suve jooksul kohtusime mitmeid kordi, lihvisime minu tunnistuse kirjalikku konspekti ja harjutasime kõnelemist. Septembris toimus veel kaks proovi. Seetõttu ei tulnud noortekohtumisel minu jaoks programmiliselt miski üllatusena; teadsin täpselt, mis ja millal toimub, sest olime mitmeid kordi läbimängu teinud.

Päev enne noortekohtumist, peale pikka proovi Kaarli kirikust välja astudes, hakkasin lihtsalt nutma ja ütlesin Jumalale, et ma tahan tunnistada, aga hirm on tulnud liiga lähedale. Ühe sõnumi kaugusel oli mul aga hulk sõpru palvegrupina, tol õhtul kirjutasingi neile ausalt, mida tunnen.

25. septembril vaatasin üks hetk ringi ning nägin tohutul hulgal inimesi ja mitmeid kaameraid igas võimalikus nurgas. Seal nägin ka oma armsaid sõpru ja teadsin, et mul on veel sõpru interneti vahendusel kaasa elamas. Vaatasin oma pastor Gunnar Kotiesenit ja siis Sven-Joonatani ning nägin mõlema pilgus uhkust ja rõõmu mu üle. Need väikesed hetked ja mõtted Kaarli kirikus andsid turvatunde, et ma ei ole üksi: Jumal on minuga, tema on siin ja mu sõbrad on siin.

Paavsti sisenedes olid pigem vaiksed eestlased ülevoolavalt rõõmsad, hõiskamine ja suur aplaus täitis kiriku. Terve üritus oli täis ilusaid laule ja kõnekaid sõnavõtte. Enne paavsti kõnet pidin tunnistama ja tegema seda esimesena. Lavale kõndides küsisin endalt ja Jumalalt: „Kas ma kardan?“ Vastuseks oli üleloomulik rahu, julgus ja kindlus, et ma ei ole üksi, minuga on mu Jumal ja mu vahvad sõbrad. Võin täiesti kindlalt öelda, et seal laval, paavsti ja üle 1500 noore ning teadmata hulga virtuaalvaatajate ees, ei tundnud ma hirmu! Rääkisin sellest, millisest katkisest perekonnast olen tulnud, kuidas ma Jumala juurde jõudsin ja kes ma täna Jumalas olen.

Peale mind tunnistasid veel kaks noormeest, üks õigeusu ja teine katoliku kirikust. Nende sõnavõtud panid mind mõtlema, kuidas inimesed Jumala olemust teisiti mõtestavad. Meil kolmel oli võimalus paavstiga kätelda ja talle midagi öelda. Tänasin paavsti selle võimaluse eest, mille peale ta armsalt naeratas ja noogutas.

Alati on tore kokku tulla, rääkida lugusid oma elust ning jagada üksteisega mõtteid ja igatsusi. Samuti on tore kohtuda meil, kes usume Jeesusesse Kristusesse. Nendes kohtumistes täitub Jeesuse unistus pühal õhtusöömaajal: „...et kõik oleksid üks ... et maailm usuks“ (Jh 17:21). See oli paavst Franciscuse üks esimesi mõtisklusi, mis mind ka kohe kõnetas. Kaarli kirik oli täidetud erinevatest konfessioonidest kristlastega. Seal muutusime kui üheks suureks koguduseks, meid ühendas ühine usk Jeesusesse Kristusesse.

Kui ma 2017. aasta kevadel esimest korda Rakvere Karmeli koguduse noorteõhtul noori kristlasi nägin, oli see vapustav kogemus: kui avatud ja ausad saavad elud olla. Siis mõtlesin veel, et imeline on vaadata vaid teiste avatud elusid. Poolteist aastat hiljem jagan ma oma elu aga veelgi avatumalt. Just kodukogudus on olnud paigaks, kus Jumal on vorminud mu avatust ja julgust. Meie südamed peavad üles ärkama sellest turvalisest, kuid hävitavast vaikusest. Meie kristlastena peame olema need avatud eeskujud, kui tahame endi ümber näha muudetud elusid. ■

Lehari Kaustel dirigeeris paavsti visiiti

Paavst Franciscuse noortekohtumise produtsent Lehari Kaustelit usutles Ermo Jürma.

◀ Paavst Franciscus ütles noortekohtumise järel Lehari Kausteliga vesteldes tunnustavalt, et selliseid häid protestante on väga vaja. Foto: Olev Mihkelmaa.

Kuidas Sa sattusid paavsti noortekohtumise korraldaja rolli?
Roomakatoliku kirik palus mind seda rolli täita. Küllap sellise sündmuse korraldamisel mängivad rolli kogemused ja oskused. Kuid oluline on ka traditsioonide ja tavade ning inimeste tundmine. Ilmselt oli see kombinatsioon minu puhul täidetud.

Kui ladusalt kulges ettevalmistus?
Ettevalmistus algas selle järel, kui paavsti Eestisse tulek oli kindel. Visiidi hoolikas kavandamine andis sellele mõnusa kulgemise, kuid eks üllatusi tuli ikka. Asjade kooskõlastamine ja kinnitamine ning erinevate tähelepanekute ja soovide arvestamine olid need, mis mõne momendi keerukaks tegid.

Mis oli selles töös kõige raskem?
Võib-olla oligi kõige keerukam, et osapooli oli mitu. Kõik asjad pidid olema läbi räägitud Vatikani ja Eesti riigi erinevate struktuuride ning Eesti katoliku kiriku ja loomulikult ka Kaarli kogudusega. Kuna tegemist oli riigivisiidi ja vaimuliku külastusega üheaegselt, oli korralduse juures mitu tahku. Minu ülesandeks oli tagada kõigi osapoolte ühtne ja täpne info ning kokkulepitud viisil asjade elluviimine. See polnud igas punktid üldsegi kerge. Õnneks oli meeskond suurepärane ja kõik täitsid oma ülesandeid väga kõrgel tasemel.

Kas juhtus midagi erakordset?
Eks vahvaid ja ootamatuid olukordi tuli ikka ette. Võib-olla üks märkimisväärsemaid asju oli, et paavst ise (nagu oli ette teada) on üsna spontaanne. Ega noortekohtumisel kõik ei läinud nii, nagu olime planeerinud. Meil oli selge infoliikumise ahel ja publiku ning televaataja jaoks oli küll kõik ladus. Üksjagu sekeldust oli ka nii paavsti kui Eesti presidendi saabumisega. See info muutus enne sündmuse algust päris mitu korda. Mul tekkis vahepeal tõsine hirm, et presidendi või paavsti tervitajad on lõpuks valel ajal vale ukse juures.

Kas turvanõuded olid väga kõrged?
Jah, olid tõesti. Territoorium oli politsei poolt täieliku valve all. Kõik partnerid, korraldusega seotud inimesed ja vabatahtlikud olid varakult paigas ning nende kohta oli politsei poolt tehtud isiku põhjalik taustauuring. Ka sündmuskohaeelne põhjalik ülevaatus ja pommirühma töö olid täpselt läbi mõeldud. Eks nemadki peavad pühendunult oma ülesandeid täitma, kuid pommikoeri näiteks altarisse ja orelisse lasta ei sobi.

Mis kõnetas Sind selle päeva sisu osas?
Päeva vaimulik mõju ja sisu olid minu jaoks väga kõnekad. Mind puudutas Eesti pastorite ja kirikujuhtide kohalolemine ja kaasaelamine. Paavsti kõne muidugi ka. Kuid võib-olla kõige suurem elamus oli kuulata noorte inimeste tunnistusi. Need kõnetasid nii kristlasi kui mittekristlasi.

Mis kõnetas Sind sellel päeval?
Jah, tunnistajate leidmine ja nende kooskõlastamine oli üks osa ürituse ettevalmistusest. Hiljem ka nende sõnavõttude esituste „lihvimine“ koos sujuvate üleminekutega. Oli oluline, et nad oleksid erinevatest konfessioonidest. Minu jaoks jäävad seda suurkohtumist kroonima kolme eesti noore inimese – Lisbeli, Mirko ja Tauri – elavad tunnistused oma kristlikust elust. ■

▲ Üks korraldustoimkonna koosolek Kaarli kiriku uksel kuu aega enne paavsti saabumist. Foto: Olev Mihkelmaa.

Sest Issand, su Jumal, viib sind heale maale, veeojade, allikate ja sügavate vete maale, mis voolavad orgudes ja mägedes, nisu, odra, viinapuude, viigipuude, granaatõunapuude, õlipuude ja mee maale, maale, kus sa ei sööd leiba kehvuses, kus sul midagi ei puudu, maale, mille kivid on raud ja mille mägedest sa saad raiuda vaske.

Kui sa sööd ja su kõht saab täis, siis kiida Issandat, oma Jumalat, hea maa pärast, mille ta sulle andis! Hoia, et sa ei unusta Issandat, oma Jumalat, jättes pidamata tema käsud, seadlused ja määrused, mis ma täna sulle annan, et kui sa sööd ja su kõht saab täis, ja sa ehitad ilusad kojad ning elad neis, kui su veised, lambad ja kitsed sigivad, su hõbe ja kuld rohkeneb ja kõik, mis sul on, kasvab, et su süda siis ei lähe suureliseks ja sa ei unusta Issandat, oma Jumalat, kes tõi sind välja Egiptusemaalt orjusekojast, kes juhtis sind suures ja kardetavas mürkmadudega ja skorpionidega kõrbes, põuases paigas, kus ei olnud vett, kes laskis sulle vett voolata ränikivikaljust, kes söötis sind kõrbes mannaga, mida su vanemad ei tundnud, et sind alandada ja proovile panna, et viimaks teha sulle head!

Ja ära ütle oma südames: Mu oma jõud ja mu käe ramm on soetanud mulle selle varanduse, vaid tuleta meelde Issandat, oma Jumalat, et see on tema, kes annab sulle jõu varanduse soetamiseks, et kinnitada lepingut, mille ta vandudes tegi su vanematega, mis nüüd ongi teostunud!

5. Moosese raamat 8:7–18